ISSN 1830-365X

Официален вестник на Европейския съюз

C 85

Година 52

Издание на български език

Информация и известия

9 април 2009 г.

Известие № Съдържание Страница

II *Известия*

ИЗВЕСТИЯ ОТ ИНСТИТУЦИИТЕ И ОРГАНИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Комисия

2009/C 85/01 Известие на Комисията относно прилагането на законодателството за държавната помощ от националните съдилища 1

2009/C 85/02 Непротивопоставяне на концентрация, за която е постъпило уведомление (Дело COMP/M.5263 — Deutsche Bank London/Lloyds TSB Bank/Antin Infrastructure Partners (BNP Paribas)/Porterbrook Leasing) ([1]) 23

BG

([1]) Текст от значение за ЕИП

(Продължава на вътрешната корица)

IV *Информация*

ИНФОРМАЦИЯ ОТ ИНСТИТУЦИИТЕ И ОРГАНИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

Комисия

2009/C 85/03 Обменен курс на еврото 24

2009/C 85/04 Съобщение на Комисията относно датата на приложение на протоколите за правилата за произход, осигуряващи диагонална кумулация между Общността, Алжир, Египет, Западния бряг и Ивицата Газа, Израел, Исландия, Йордания, Ливан, Мароко, Норвегия, Сирия, Тунис, Турция, Фарьорски острови и Швейцария (включително Лихтенщайн) 25

V *Обявления*

АДМИНИСТРАТИВНИ ПРОЦЕДУРИ

Комисия

2009/C 85/05 Покана за подаване на предложения по Работната програма за безвъзмездни средства и обществени поръчки в областта на транспорта и енергетиката (Решение на Комисията C(2008) 2014) 27

ПРОЦЕДУРИ ОТНОСНО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩАТА ТЪРГОВСКА ПОЛИТИКА

Комисия

2009/C 85/06 Известие за започване на частично междинно преразглеждане на антидъмпинговите мерки, приложими към вноса на дъски за гладене с произход от Украйна 28

BG

II

(Известия)

ИЗВЕСТИЯ ОТ ИНСТИТУЦИИТЕ И ОРГАНИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

КОМИСИЯ

Известие на Комисията относно прилагането на законодателството за държавната помощ от националните съдилища

(2009/C 85/01)

1. ВЪВЕДЕНИЕ

1. През 2005 г. Комисията прие пътна карта за реформа на държавната помощ — Планът за действие в областта на държавната помощ [1] („ПДОДП") — с цел да повиши ефективността, прозрачността, надеждността и предсказуемостта на режима на държавната помощ, установен с Договора за ЕО. Основната цел на ПДОДП, изготвен на принципа за „по-малко и по-добре насочена държавна помощ", е да насърчи държавите-членки да намалят общото равнище на помощта, като същевременно пренасочат ресурсите за държавна помощ към хоризонтални цели от общ интерес. В този контекст Комисията отново потвърди своя ангажимент за строг подход към неправомерната и несъвместимата помощ. ПДОДП наблегна на необходимостта от по-целенасочено прилагане и мониторинг във връзка с предоставената от държавите-членки държавна помощ и подчерта, че частно-правните спорове пред националните съдилища могат да допринесат за постигането на тази цел, като способстват за повишаване на дисциплината в областта на държавната помощ [2].

2. Преди приемането на ПДОДП Комисията вече бе разгледала ролята на националните съдилища в Известието относно сътрудничеството между националните съдилища и Комисията в областта на държавната помощ, публикувано през 1995 г. [3] („известието относно сътрудничеството от 1995 г."). С известието относно сътрудничеството от 1995 г. бяха въведени механизми за сътрудничество и обмен на информация между Комисията и националните съдилища.

3. През 2006 г. Комисията възложи провеждането на проучване относно прилагането на законодателството за държавната помощ на национално равнище [4] („проучването относно прилагането"). Целта на това проучване бе да се изготви подробен анализ на правоприлагането от страна на частноправни субекти в областта на държавната помощ в отделните държави-членки. Проучването относно прилагането стигна до заключението, че през периода между 1999 и 2006 г. съдебните дела, свързани с държавна помощ, на равнище държави-членки са нараснали значително [5].

4. Същевременно обаче, проучването относно прилагането показа, че голяма част от съдебните дела на равнище държави-членки не са били насочени към намаляване на ефекта на засягане на конкуренцията, породен от мерките за държавна помощ, които са повод за завеждане на иск. Причината за това е, че почти две трети от анализираните съдебни решения се отнасят до искове, предявени от данъкоплатци, претендиращи за освобождаване от дискриминационно наложена според тях (данъчна) тежест [6], както

---

[1] План за действие в областта на държавната помощ: по-малко и по-добре насочена държавна помощ: пътна карта за реформа на държавната помощ 2005—2009 г., COM(2005) 107 окончателен.
[2] ПДОДП, параграфи 55 и 56.
[3] ОВ C 312, 23.11.1995 г., стр. 8.
[4] Достъпно на адрес: http://ec.europa.eu/comm/competition/state_aid/studies_reports/studies_reports.cfm. Проучването обхваща само ЕС-15.
[5] Общо нарастване от 116 на 357 дела.
[6] 51 % от всички съдебни решения.

и искове, предявени от получатели на държавна помощ, които оспорват решения за възстановяване на неправомерна и несъвместима държавна помощ ([7]). Броят на съдебните искове, насочени към налагане спазването на правилата за държавна помощ, е относително малък: исковете, предявени от конкуренти срещу орган на държава-членка, които са свързани с обезщетения за вреди, възстановяване и/или мерки за преустановяване на нарушения по член 88, параграф 3 от Договора , представляват само 19 % от анализираните съдебни решения, а преките искове, предявени от конкуренти срещу получатели на помощ, представляват едва 6 % от съдебните решения.

5. Въпреки факта, че, както се подчертава в проучването относно прилагането, значението на действията по правоприлагане от страна на частноправни субекти пред националните съдилища в областта на държавната помощ е все още относително ограничено, Комисията счита, че действията по правоприлагане от страна на частноправни субекти могат да реализират значителни предимства за политиката за държавна помощ. Производствата пред националните съдилища дават на трети страни възможност да поставят за разглеждане и да разрешават пряко на национално равнище много проблеми, свързани с държавна помощ. В допълнение, въз основа на практиката на Съда на Европейските общности („СЕО“) националните съдилища могат да предложат на ищците много ефективна правна защита в случаи на нарушение на правилата за държавна помощ. Това, на свой ред, може да допринесе за по-строга обща дисциплина в областта на държавната помощ.

6. Следователно основната цел на настоящото известие е да информира националните съдилища и трети страни за съществуващите средства за правна защита в случаи на нарушение на правилата за държавна помощ и да даде указания за практическото прилагане на тези правила. В допълнение, Комисията има за цел да развие сътрудничеството си с националните съдилища, като предостави в помощ на националните съдии инструменти с по-изразена практическа насоченост, които те да използват в ежедневната си работа.

7. Настоящото известие заменя известието относно сътрудничеството от 1995 г. и не засяга тълкуването на приложимите разпоредби от Договора и регулаторни разпоредби от съдилищата на Общността. На уебсайта на Комисията ще бъде публикувана допълнителна информация, предназначена за националните съдилища.

2. **ФУНКЦИЯ НА НАЦИОНАЛНИТЕ СЪДИЛИЩА В ПРАВОПРИЛАГАНЕТО В ОБЛАСТТА НА ДЪРЖАВНАТА ПОМОЩ**

2.1. **Общи въпроси**

2.1.1. *Установяване на държавна помощ*

8. Първият въпрос, с който се сблъскват националните съдилища и потенциалните ищци, когато прилагат членове 87 и 88 от Договора , е дали разглежданата мярка действително представлява държавна помощ по смисъла на Договора.

9. Член 87, параграф 1 от Договора обхваща „*всяка помощ, предоставена от държава-членка или чрез ресурси на държава-членка, под каквато и да било форма, която нарушава или заплашва да наруши конкуренцията чрез поставяне в по-благоприятно положение на определени предприятия или производството на някои стоки, доколкото засяга търговията между държавите-членки*“.

10. СЕО се е произнесъл изрично, че както Комисията, така и националните съдилища са компетентни да тълкуват понятието за държавна помощ ([8]).

11. Съдържанието на понятието за държавна помощ не се изчерпва със субсидиите ([9]). То включва *inter alia* данъчни облекчения и инвестиции от публични фондове, направени при обстоятелства, при които

([7]) 12 % от всички съдебни решения.

([8]) Дело 78/76, *Steinike & Weinlig*, [1977] Сб. 595, параграф 14; дело C-39/94, *SFEI и други*, [1996] Сб. I-3547, параграф 49; дело C-354/90, *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires и други* срещу *Франция*, [1991] Сб. I-5505, параграф 10; и дело C-368/04, *Transalpine Ölleitung in Österreich*, [2006] Сб. I-9957, параграф 39.

([9]) Дело C-308/01, *GIL Insurance и други*, [2004] Сб. I-4777, параграф 69; дело C-387/92, *Banco Exterior de España* срещу *Ayuntamiento de Valencia*, [1994] Сб. I-877, параграф 13; дело C-295/97, *Piaggio*, [1999] Сб. I-3735, параграф 34; дело C-39/94, *SFEI*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 58; дело C-237/04, *Enirisorse* [2006] Сб. I-2843, параграф 42; и дело C-66/02, *Италия* срещу *Комисията*, [2005] Сб. I-10901, параграф 77.

частен инвеститор би отказал подкрепата си ([10]). Дали помощта е предоставена директно от държавата или от публични или частни структури, създадени или упълномощени от държавата за управление на помощта, е без значение в това отношение ([11]). Но, за да бъде публичната подкрепа считана за държавна помощ, помощта следва да поставя в по-благоприятно положение определени предприятия или производството на някои стоки („селективност") за разлика от общите мерки, към които член 87, параграф 1 от Договора не се прилага ([12]). В допълнение, помощта трябва да нарушава или да заплашва да наруши конкуренцията и трябва да засяга търговията между държавите-членки ([13]).

12. В практиката на съдилищата на Общността ([14]) и в решенията, вземани от Комисията, многократно е засяган въпросът дали определени мерки представляват държавна помощ. В допълнение, Комисията е издала подробни указания по редица комплексни въпроси, като прилагането на принципа на частния инвеститор ([15]) и теста на частния кредитор ([16]), обстоятелствата, при които държавните гаранции трябва да се разглеждат като държавна помощ ([17]), третирането на продажбите на публични земи ([18]), приватизацията и действия от страна на държавата, които се разглеждат като приватизация ([19]), помощ под праговете на минимална помощ ([20]), застрахованото на експортни кредити ([21]), прякото данъчно облагане на дружествата ([22]), инвестициите в рисков капитал ([23]) и държавната помощ за научни изследвания, развитие и иновации ([24]). Съдебната практика, както и указанията и практиката на вземане на решения на Комисията съдържат ценни насоки за националните съдилища и потенциалните ищци във връзка с държавната помощ.

13. Когато са налице съмнения относно квалифицирането на държавна помощ, националните съдилища могат да се обърнат към Комисията за становище съгласно раздел 3 от настоящото известие. Тази

([10]) Вж. становището на генералния адвокат Jacobs по обединени дела C-278/92, C-279/92 и C-280/92, *Испания* срещу *Комисията*, [1994] Сб. I-4103, параграф 28: „Държавна помощ е предоставена винаги когато държава-членка предостави на предприятие средства, които при нормални обстоятелства е нямало да бъдат предоставени от частен инвеститор, следвайки обичайните търговски критерии и като не се вземат предвид други съображения от социално, политическо или филантропско естество".

([11]) Дело 290/83, *Комисията* срещу *Франция*, [1985] Сб. 439, параграф 14; и дело C-482/99, *Франция* срещу *Комисията*, [2002] Сб. I-4397, параграфи 36—42.

([12]) Ясен анализ на това разграничение се съдържа в становището на генералния адвокат Darmon по обединени дела C-72/91 и C-73/91, *Sloman Neptun* срещу *Bodo Ziesemer*, [1993] Сб. I-887.

([13]) Вж. *inter alia* обединени дела C-393/04 и C-41/05, *Air Liquide Industries Belgium*, [2006] Сб. I-5293, параграфи 33—36; дело C-222/04, *Cassa di Risparmio de Firenze и други*, [2006] Сб. I-289, параграфи 139—141; и дело C-310/99, *Италия срещу Комисията*, [2002] Сб. I-2289, параграфи 84—86.

([14]) Добър пример е решението на СЕО по случая „Altmark", дело C-280/00, *Altmark Trans GmbH и Regierungspräsidium Magdeburg* срещу *Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH*, [2003] Сб. I-7747.

([15]) За обща информация относно теста на частния инвеститор, вж. дело C-142/87, *Белгия* срещу *Комисията (Tubemeuse)* [1990] Сб. I-959; дело C-305/89, *Италия* срещу *Комисията (Alfa Romeo)*, [1991] Сб. I-1603, параграфи 19 и 20. За по-подробно обяснение относно теста вж. обединени дела T-228/99 и T-233/99, *Westdeutsche Landesbank Girozentrale* срещу *Комисията*, [2003]Сб. II-435, параграф 245 и следващи. Вж. също бюлетин ЕС 9-1984, възпроизведен в „Право в областта на конкуренцията в Европейските общности", том IIA, и съобщение на Комисията относно прилагането на членове 92 и 93 от Договора за ЕИО и на член 5 от Директива 80/723/ЕИО на Комисията по отношение на публичните предприятия в производствения сектор (ОВ C 307, 13.11.1993 г., стр. 3). За прилагането на този принцип във връзка с финансирането на летища вж. Насоки на Общността за финансирането на летища и за предоставянето на държавни първоначални помощи за авиокомпании, опериращи на регионални летища (ОВ C 312, 9.12.2005 г., параграфи 42—52, стр. 1).

([16]) Дело C-342/96, *Испания* срещу *Комисията*, [1999] Сб. I-2459, параграф 34; и дело C-256/97, *DM Transport* [1999] Сб. I-3913, параграф 25.

([17]) Известие на Комисията относно прилагането на членове 87 и 88 от Договора за ЕО по отношение на държавните помощи под формата на гаранции (ОВ C 155, 20.6.2008 г., стр. 10).

([18]) Съобщение на Комисията относно елементите на държавна помощ при продажба на земя и сгради от публични органи (ОВ C 209, 10.7.1997 г., стр. 3).

([19]) XXIII-ти доклад относно политиката в областта на конкуренцията, параграфи 401—402 идело C-278/92, *Испания* срещу *Комисията*, [1994] Сб. I-4103.

([20]) Регламент (ЕО) № 1998/2006 на Комисията от 15 декември 2006 г. за прилагане на членове 87 и 88 от Договора към минималната помощ (ОВ L 379, 28.12.2006 г., стр. 5); Регламент (ЕО) № 875/2007 от 24 юли 2007 г. на Комисията за прилагане на членове 87 и 88 от Договора за ЕО спрямо помощта *de minimis* в сектора на рибарството и за изменение на Регламент (ЕО) № 1860/2004 (ОВ L 193, 25.7.2007 г., стр. 6); и Регламент (ЕО) № 1535/2007 на Комисията от 20 декември 2007 г. за прилагане на членове 87 и 88 от Договора за ЕО към помощите *de minimis* в сектора на производството на селскостопански продукти (ОВ L 337, 21.12.2007 г., стр. 35).

([21]) Съобщение на Комисията до държавите-членки по [член 93, параграф 1] от Договора за ЕО относно прилагането на членове [92] и [93] от Договора към застрахованото на краткосрочни експортни кредити (ОВ C 281, 17.9.1997 г., стр. 4), както е изменено за последен път със Съобщението на Комисията до държавите-членки за изменение на Съобщението по [член 93, параграф 1] от Договора за ЕО относно прилагането на членове [92] и [93] от Договора към застрахованото на краткосрочни експортни кредити (ОВ C 325, 22.12.2005 г., стр. 22).

([22]) Известие на Комисията относно прилагането на правилата за държавна помощ по отношение на мерките за пряко данъчно облагане на дружества (ОВ C 384, 10.12.1998 г., стр. 3).

([23]) Насоки на Общността за държавна помощ за насърчаване на инвестиции в рисков капитал за малки и средни предприятия (ОВ C 194, 18.8.2006 г., стр. 2).

([24]) Рамка на Общността за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации (ОВ C 323, 30.12.2006 г., стр. 1).

възможност не засяга възможността и/или задължението на националните съдилища да отнасят въпроса пред СЕО за преюдициално решение съгласно член 234 от Договора.

2.1.2. *Задължение за отлагане*

14. Съгласно член 88, параграф 3 от Договора държавите-членки не могат да привеждат в действие мерки за държавна помощ без предварително одобрение от страна на Комисията („задължение за отлагане"):

„Комисията следва да бъде информирана в разумен срок, който да ѝ даде възможност да представи своето становище по отношение на всякакви планове за предоставянето или изменението на помощта. Ако тя счита, че такъв план е несъвместим с общия пазар, като се позовава на член 87, тя без забавяне започва процедурата, предвидена в параграф 2. Заинтересованата държава-членка не може да започне прилагането на предложените мерки, докато тази процедура не доведе до постановяването на окончателно решение" ([25]).

15. Съществуват обаче редица обстоятелства, при които е възможно правомерното предоставяне на държавна помощ без получаване на одобрение от страна на Комисията:

а) когато мярката попада в обхвата на регламент за групово освобождаване, издаден въз основа на Регламент (ЕО) № 994/98 на Съвета от 7 май 1998 г. по прилагането на членове 92 и 93 от Договора за създаване на Европейската общност към някои категории хоризонтална държавна помощ ([26]) („Упълномощаващият регламент"). Когато дадена мярка отговаря на всички изисквания на регламент за групово освобождаване, държавата-членка е освободена от задължението си да уведоми Комисията за планираната мярка за помощ и задължението за отлагане не се прилага. Въз основа на Упълномощаващия регламент Комисията прие първоначално няколко регламента за групово освобождаване ([27]), като някои от тях междувременно бяха заменени с Регламент (ЕО) № 800/2008 на Комисията от 6 август 2008 г. относно декларираме на някои категории помощи за съвместими с общия пазар в приложение на членове 87 и 88 от Договора ([28]) (Общ регламент за групово освобождаване).

б) по същия начин съществуваща помощ ([29]) не е предмет на задължението за отлагане. Това включва, освен други помощи, и помощ, предоставена посхема, която е съществувала преди присъединяването на държавата-членка към Европейския съюз, или по схема, която е била по-рано одобрена от Комисията ([30]).

([25]) Задължението за отлагане е препотвърдено в член 3 от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 г. за установяване на подробни правила за прилагането на член [93] от Договора за ЕО (ОВ L 83, 27.3.1999 г., стр. 1) („Процедурният регламент"). За точния момент на предоставяне на помощ вж. Регламент (ЕО) № 1998/2006 на Комисията от 15 декември 2006 г. за прилагане на членове 87 и 88 от Договора към минималната помощ (ОВ L 379, 28.12.2006 г., стр. 5), съображение 10.

([26]) ОВ L 142, 14.5.1998 г., стр. 1.

([27]) Регламент (ЕО) № 68/2001 на Комисията от 12 януари 2001 г. за прилагане на членове 87 и 88 от Договора за ЕО (ОВ L 10, 13.1.2001 г., стр. 20); Регламент (ЕО) № 70/2001 на Комисията от 12 януари 2001 г. за прилагане на членове 87 и 88 от Договора за създаване на Европейската общност по отношение на държавните помощи за малките и средните предприятия (ОВ L 10, 13.1.2001 г., стр. 33); Регламент (ЕО) № 2204/2002 на Комисията от 12 декември 2002 г. относно прилагането на членове 87 и 88 от Договора за Европейската общност за държавните помощи за заетост (ОВ L 337, 13.12.2002 г., стр. 3) и Регламент (ЕО) № 1628/2006 на Комисията от 24 октомври 2006 г. за прилагане на членове 87 и 88 от Договора по отношение на националната регионална инвестиционна помощ (ОВ L 302, 1.11.2006 г., стр. 29). Срокът на прилагане на регламентите за групово освобождаване на държавни помощи за МСП, обучение и заетост беше удължен до 30 юни 2008 г. с Регламент (ЕО) № 1976/2006 на Комисията от 20 декември 2006 г. за изменение на Регламенти (ЕО) № 2204/2002, (ЕО) № 70/2001 и (ЕО) № 68/2001 във връзка с удължаване на сроковете за прилагането им (ОВ L 368, 23.12.2006 г., стр. 85). В сектора на рибарството и на селското стопанство се прилагат специални регламенти за групово освобождаване. Вж. Регламент (ЕО) № 736/2008 на Комисията от 22 юли 2008 г. относно прилагането на членове 87 и 88 от Договора по отношение на държавната помощ за малки и средни предприятия, които произвеждат, преработват и търгуват с рибни продукти (ОВ L 201, 30.7.2008 г., стр. 16); и Регламент (ЕО) № 1857/2006 на Комисията от 15 декември 2006 г. за прилагане на членове 87 и 88 от Договора към държавната помощ за малки и средни предприятия, осъществяващи дейност в производството на селскостопански продукти, и за изменение на Регламент (ЕО) № 70/2001 (ОВ L 358, 16.12.2006 г., стр. 3).

([28]) ОВ L 214, 9.8.2008 г., стр. 3. Общият регламент за групово освобождаване влезе в сила на 29 август 2008 г. Правилата, регламентиращи преминаването към новия режим, се съдържат в неговия член 44.

([29]) Вж. член 1, буква б) от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 г. за установяване на подробни правила за прилагането на член 93 от Договора за ЕО (ОВ L 83, 27.3.1999 г., стр. 1).

([30]) Това не се прилага, когато самата схема съдържа изискване за индивидуално уведомяване за някои видове помощ. Относно понятието за съществуваща помощ вж. също дело C-44/93 *Namur-Les assurances du crédit* срещу *Office national du ducroire и Белгийската държава* [1994] Сб. I-3829, параграфи 28—34.

16. Производствата пред националните съдилища по дела, свързани с държавна помощ, могат в някои случаи да се отнасят до приложимостта на регламент за групово освобождаване или съществуваща или одобрена схема за помощ или и за двете. Когато спорът се отнася до приложимостта на такъв регламент или схема, националният съд може само да прецени дали са изпълнени всички условия на регламента или схемата. Съдът не може да преценява съвместимостта на мярка за помощ, когато случаят не е такъв, тъй като тази преценка е изключително правомощие на Комисията ([31]).

17. Ако е необходимо националният съд да установи дали мярката е част от одобрена схема за помощ, той може единствено да провери дали са изпълнени всички условия на решението за одобряване. Когато повдигнатите на национално равнище въпроси се отнасят до валидността на решение на Комисията, националният съд няма правомощие да обяви актове на институции на Общността за невалидни ([32]). Когато бъде повдигнат въпросът за валидността, националният съд може, а в някои случаи и трябва, да го отнесе пред СЕО за преюдициално заключение ([33]). Въз основа на принципа за правна сигурност, както е изтълкуван от СЕО, дори възможността за оспорване на валидността на решението на Комисията посредством преюдициално решение вече не е налице в случаите, когато ищецът несъмнено е могъл да оспори решението на Комисията пред съдилищата на Общността съгласно член 230 от Договора, но не се е възползвал от тази възможност ([34]).

18. Националният съд може да поиска от Комисията да излезе със становище съгласно раздел 3 от настоящото известие, ако има съмнения относно приложимостта на регламент за групово освобождаване или на съществуваща или одобрена схема за помощ.

2.1.3. *Съответни функции на Комисията и националните съдилища*

19. СЕО многократно е потвърждавал, че както националните съдилища, така и Комисията осъществяват важни и същевременно различни функции в контекста на правоприлагането в областта на държавната помощ ([35]).

20. Основната функция на Комисията е да установява съвместимостта на предложените мерки за помощ с общия пазар въз основа на критериите, предвидени в член 87, параграфи 2 и 3 от Договора. Тази оценка на съвместимостта е изключително правомощие на Комисията и подлежи на преглед от съдилищата на Общността. Съгласно установената практика на СЕО националните съдилища не разполагат с компетентност да обявяват мерки за държавна помощ за съвместими с член 87, параграф 2 или параграф 3 от Договора ([36]).

21. Функцията на националния съд зависи от характера на разглежданата мярка за помощ и от това дали Комисията е надлежно уведомена за тази мярка и дали я е одобрила:

a) често националните съдилища биват призовавани да се намесят в случаи на предоставяне на помощ от органи на държави-членки ([37]), без да е спазено задължението за отлагане. Подобна ситуация възниква или защото изобщо не е направено уведомление за предоставената помощ, или защото органът е привел мярката в действие преди получаването на одобрение от страна на Комисията. Функцията на националните съдилища в подобни случаи е да защитят правата на лицата, засегнати от неправомерното предоставяне на помощта ([38]);

([31]) Вж. параграф 20.
([32]) Вж. дело C-119/05 *Lucchini* [2007] Сб. I-6199, параграф 53.
([33]) Дело T-330/94, *Salt Union срещу Комисията*, [1996] Сб. II-1475, параграф 39.
([34]) Дело C-188/92, *TWD Textilwerke Deggendorf* срещу *Германия*, [1994] Сб. I-833, параграфи 17, 25 и 26; вж. също обединени дела C-346/03 и C-529/03, *Atzeni и други*, [2006] Сб. I-1875, параграф 31; и дело C-232/05, *Комисията* срещу *Франция*, („Scott"), [2006] Сб. I-10071, параграф 59.
([35]) Дело C-368/04, *Transalpine Ölleitung in Österreich*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 37; обединени дела C-261/01 и C-262/01, *Van Calster и Cleeren*, [2003] Сб. I-12249, параграф 74; и дело C-39/94, *SFEI и други*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 41.
([36]) Дело C-199/06, *CELF и Ministre de la Culture et de la Communication*, [2008] Сб. I-469, параграф 38; дело C-17/91, *Lornoy и други срещу Белгийската държава*, [1992] Сб. I-6523, параграф 30; и дело C-354/90, *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires и други* срещу *Франция*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 14.
([37]) Това включва органи на национално, регионално и местно равнище.
([38]) Дело C-368/04, *Transalpine Ölleitung in Österreich*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграфи 38 и 44; обединени дела C-261/01 и C-262/01, *Van Calster и Cleeren*, цитирани по-горе в бележка под линия 35, параграф 75; и дело C-295/97, *Piaggio*, цитирано по-горе в бележка под линия 9, параграф 31.

б) националните съдилища изпълняват важна функция и при прилагането на решенията за възстановяване, приети съгласно член 14, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 659/1999 на Съвета от 22 март 1999 г. за установяване на подробни правила за прилагането на член 93 от Договора за ЕО ([39]) („процедурен регламент"), когато в резултат на направената от нея оценка Комисията е заключила, че неправомерно предоставената помощ е несъвместима с общия пазар, и е разпоредила на засегнатата държава-членка да възстанови несъвместимата помощ от получателя. Обикновено националните съдилища биват ангажирани в подобни случаи в резултат на инициирани от получатели производства за преглед на правомерността на издадени от националните органи искания за възстановяване на средства. Въпреки това, в зависимост от националното процесуално законодателство може да е налице възможност за предприемането на други видове правни действия (например действия от органи на държава-членка срещу получател, които са насочени към цялостното изпълнение на решение на Комисията за възстановяване).

22. Когато предприемат мерки за защита на интересите на отделни лица, националните съдилища трябва да отчитат напълно ефективността и директния ефект ([40]) на член 88, параграф 3 от Договора и интересите на Общността ([41]).

23. Функцията на националните съдилища в тези ситуации е разгледана по-подробно в раздели 2.2 и 2.3.

2.2. **Функция на националните съдилища за прилагането на член 88, параграф 3 от Договора за ЕО — неправомерна държавна помощ**

24. Подобно на членове 81 и 82 от Договора задължението за отлагане, посочено в член 88, параграф 3 от Договора, води до пряко ефективни индивидуални права на засегнатите страни (например конкуренти на получателя). Тези засегнати страни могат да предявят своите права, като заведат иск пред компетентните национални съдилища срещу държавата-членка, която отпуска помощта. Разглеждането на тези искове и следователно защитата на правата на конкурента съгласно член 88, параграф 3 от Договора представляват една от най-важните функции на националните съдилища в областта на държавната помощ.

25. Основната функция, изпълнявана от националните съдилища в този контекст, произтича също от факта, че правомощията на Комисията за защита на конкурентите и на други трети страни от неправомерно предоставяне на помощ са ограничени. На първо място, съгласно застъпеното от СЕО становище в решенията му по дела „Boussac" ([42]) и „Tubemeuse" ([43]) Комисията не може да приема окончателни решения, разпореждащи възстановяване, само на основанието, че не е била уведомена за помощта в съответствие с член 88, параграф 3 от Договора. Поради това Комисията трябва да извърши пълна оценка на съвместимостта независимо от това дали задължението за отлагане е спазено или не ([44]). Изготвянето на такава оценка може да отнеме много време, а правомощията на Комисията да издава разпореждания за възстановяване с предварително изпълнение са предмет на много строги правни изисквания ([45]).

26. С оглед на това производствата пред националните съдилища са важен механизъм за правна защита за конкурентите и други трети страни, засегнати от неправомерна държавна помощ. Достъпните възможности за правна защита пред националните съдилища включват:

([39]) ОВ L 83, 27.3.1999 г., стр. 1.

([40]) Дело C-354/90, *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires и други* срещу *Франция*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграфи 11 и 12; и дело C-39/94, *SFEI и други*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграфи 39 и 40.

([41]) Дело C-368/04, *Transalpine Ölleitung in Österreich*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 48.

([42]) Дело C-301/87, *Франция* срещу *Комисията* („Boussac"), [1990] Сб. I-307.

([43]) Дело C-142/87, *Белгия* срещу *Комисията* („Tubemeuse"), [1990] Сб. I-959.

([44]) Дело C-301/87, *Франция* срещу *Комисията*, („Boussac"), цитирано по-горе в бележка под линия 42, параграфи 17—23; дело C-142/87, *Белгия* срещу *Комисията*, („Tubemeuse"), цитирано по-горе в бележка под линия 43, параграфи 15—19; дело C-354/90, *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires и други* срещу *Франция*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 14; и дело C-199/06, *CELF и Ministre de la Culture et de la Communication*, цитирано по-горе в бележка под линия 36, параграф 38.

([45]) Ср. член 11, параграф 2 от Процедурния регламент, съдържащ изискването да няма съмнения относно това дали съответната мярка има характер на помощ, да има нужда от спешни действия и да има сериозен риск за нанасяне на съществени и непоправими вреди на даден конкурент.

а) предотвратяване на изплащане на неправомерна помощ;

б) възстановяване на неправомерна помощ (без оглед на съвместимостта);

в) възстановяване на лихва за неправомерност;

г) обезщетяване за вреди на конкуренти и други трети страни; и

д) временни мерки срещу неправомерна помощ.

27. Всяко от тези средства за правна защита е разгледано по-подробно в раздели 2.2.1—2.2.6.

2.2.1. *Предотвратяване на изплащане на неправомерна помощ*

28. Националните съдилища са задължени да защитават правата на лицата, засегнати от нарушения на задължението за отлагане. Във връзка с това националните съдилища трябва да налагат всички подходящи правни последици, в съответствие с националното законодателство, в случаите на нарушения на член 88, параграф 3 от Договора ([46]). Но задълженията на националните съдилища не се ограничават до случаите на вече изплатена неправомерна помощ. Те обхващат и случаите, в които предстои да бъде извършено неправомерно плащане. Като част от задълженията си по член 88, параграф 3 от Договора националните съдилища трябва да защитават правата на лицата срещу възможни нарушения на тези права ([47]). В случаите, когато предстои изплащане на неправомерна помощ, националният съд е длъжен да не допусне такова изплащане.

29. Задължението на националните съдилища да не допускат изплащането на неправомерна помощ може да възникне в различен процесуален контекст в зависимост от различните видове искове, които съществуват съгласно националното законодателство. Много често ищците оспорват валидността на националните актове за предоставяне на неправомерната държавна помощ. В такива случаи обикновено предотвратяването на извършването на неправомерното плащане е логичната последица от установената от съда невалидност на акта за предоставяне на помощта, дължаща се на нарушение от страна на държавата-членка на член 88, параграф 3 от Договора ([48]).

2.2.2. *Възстановяване на неправомерна помощ*

30. Когато националният съд е изправен пред случай на неправомерно предоставена държавна помощ, той трябва да разпореди настъпването на всички правни последици, произтичащи от тази неправомерност съгласно националното законодателство. Следователно националният съд трябва да разпореди по принцип пълното възстановяване на неправомерната държавна помощ от получателя ([49]). Нареждането на пълно възстановяване на неправомерната помощ е част от задължението на националния съд да защити индивидуалните права на ищеца (например конкурент) по член 88, параграф 3 от Договора. Следователно това задължение на националния съд за възстановяване не зависи от това дали мярката за помощ е съвместима с член 87, параграф 2 или параграф 3 от Договора.

([46]) Дело C-354/90, *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires и други* срещу *Франция*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 12; дело C-39/94, *SFEI и други*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 40; дело C-368/04, *Transalpine Ölleitung in Österreich*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 47; и дело C-199/06, *CELF и Ministre de la Culture et de la Communication*, цитирано по-горе в бележка под линия 36, параграф 41.

([47]) Вж. документите, цитирани в бележка под линия 38.

([48]) Относно невалидността на акта за предоставяне в случаите, когато държавата-членка е нарушила член 88, параграф 3 от Договора за ЕО, вж. дело C-354/90, *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires и други* срещу *Франция*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 12; вж. също като пример решението на германския федерален съд („Bundesgerichtshof") от 4 април 2003 г., V ZR 314/02, VIZ 2003, 340, и решението на този съд от 20 януари 2004 г., XI ZR 53/03, NVwZ 2004, 636.

([49]) Дело C-71/04, *Xunta de Galicia*, [2005] Сб. I-7419, параграф 49; дело C-39/94, *SFEI и други*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграфи 40 и 68; и дело C-354/90, *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires и други* срещу *Франция*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 12.

31. Тъй като националните съдилища трябва да разпоредят пълното възстановяване на неправомерната помощ без оглед на нейната съвместимост, възстановяването може да се реализира по-бързо чрез производство пред национален съд, отколкото чрез подаване на жалба пред Комисията. Действително, за разлика от Комисията ([50]), националният съд може и трябва да ограничи действията си до това да установи дали мярката представлява държавна помощ и дали задължението за отлагане се прилага по отношение на тази мярка.

32. Но задължението на националните съдилища за възстановяване не е абсолютно. Съгласно решението по дело „SFEI" ([51]) е възможно да са налице изключителни обстоятелства, при които не е уместно възстановяването на неправомерна държавна помощ. В подобни ситуации следва да се прилага правна норма, сходна с прилаганата в случаите по член 14 и член 15 от Процедурния регламент ([52]). С други думи, обстоятелства, които не са пречка за изпълнение на разпореждане за възстановяване, издадено от Комисията, не могат да служат като основание национален съд да се въздържи от разпореждане за пълно възстановяване съгласно член 88, параграф 3 от Договора. Прилаганата от съдилищата на Общността норма в това отношение е много строга ([53]). По-специално, СЕО поддържа последователно становището, че по принцип получател на неправомерно предоставена помощ не може да се позовава на легитимни очаквания срещу разпореждане за възстановяване, издадено от Комисията ([54]). Основанието за това е, че добросъвестният бизнесмен би имал възможност да провери дали Комисията е уведомена за получената помощ или не ([55]).

33. Основание националният съд да не разпореди възстановяване съгласно член 88, параграф 3 от Договора трябва да бъде специфичен и конкретен факт, който е породил легитимни очаквания у получателя ([56]). По-специално, такъв би бил случаят, когато самата Комисия е дала конкретни уверения, че въпросната мярка не представлява държавна помощ или не попада в обхвата на задължението за отлагане ([57]).

34. В решението си по дело „CELF" ([58]) СЕО посочи, че задължението на националния съд да разпореди пълно възстановяване на неправомерна държавна помощ се погасява, ако към момента на постановяването на решението на националния съд Комисията вече е взела решение, че помощта е съвместима с общия пазар. Тъй като целта на задължението за отлагане е да гарантира, че единствено съвместима помощ може да бъде приведена в действие, тази цел не може да бъде компрометирана, когато Комисията вече е потвърдила съвместимостта на мярката ([59]). Следователно задължението на националния съд да защитава правата на лицата съгласно член 88, параграф 3 от Договора не е засегнато, когато Комисията все още не е взела решение, независимо от това дали има открита процедура на Комисията или не ([60]).

([50]) Която трябва да изготви анализ на съвместимостта, преди да нареди възстановяване на помощта; вж. документите, цитирани в бележка под линия 44.

([51]) Дело C-39/94, *SFEI и други*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграфи 70 и 71, с позоваване на становището на генералния адвокат Jacobs по това дело, параграфи 73—75; вж. също дело 223/85, *RSV* срещу *Комисията*, [1987] Сб. 4617, параграф 17; и дело C-5/89, *Комисията* срещу *Германия*, [1990] Сб. I-3437, параграф 16.

([52]) За правната норма, прилагана в това отношение, вж. становището на генералния адвокат Jacobs по дело C-39/94, *SFEI и други*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 75.

([53]) В член 14 е предвидено, че Комисията може да освободи от задължението за възстановяване на помощта единствено когато възстановяването би било в противоречие с общи принципи на правото на Общността. Държава-членка може да се въздържи от изпълнение на издадено от Комисията решение за възстановяване единствено когато това възстановяване би било обективно невъзможно, ср. дело C-177/06, *Комисията* срещу *Испания*, [2007] Сб. I-7689, параграф 46. Вж. също параграф 17 от Известието на Комисията — Към ефективно прилагане на решенията на Комисията, разпореждащи на държавите-членки да възстановят неправомерна и несъвместима държавна помощ (ОВ C 272, 15.11.2007 г., стр. 4).

([54]) Дело C-5/89, *Комисията* срещу *Германия*, цитирано по-горе в бележка под линия 51, параграф 14; дело C-169/95, *Испания* срещу *Комисията*, [1997] Сб. I-135, параграф 51; идело C-148/04, *Unicredito Italiano*, [2005] Сб. I-11137, параграф 104.

([55]) Дело C-5/89, *Комисията* срещу *Германия*, цитирано по-горе в бележка под линия 51, параграф 14; дело C-24/95, *Alcan Deutschland*, [1997] Сб. I-1591, параграф 25; и обединенидела C-346/03 и C-529/03, *Atzeni и други*, цитирани по-горе в бележка под линия 34, параграф 64.

([56]) Ср. становището на генералния адвокат Jacobs по дело C-39/94, *SFEI и други*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 73; и дело 223/85, *RSV* срещу *Комисията*, цитирано по-горе в бележка под линия 51, параграф 17.

([57]) Обединени дела C-182/03 и C-217/03 *Белгия и Forum 187* срещу *Комисията* [2006] Сб. I-5479, параграф 147.

([58]) Дело C-199/06, *CELF и Ministre de la Culture et de la Communication*, цитирано по-горе в бележка под линия 36, параграфи 45, 46 и 55; и дело C-384/07, *Wienstrom*, решение на Съда от 11 декември 2008 г., все още непубликувано, параграф 28.

([59]) Дело C-199/06, *CELF и Ministre de la Culture et de la Communication*, цитирано по-горе в бележка под линия 36, параграф 49.

([60]) Решението изрично потвърждава задължението за възстановяване, наложено от СЕО в неговата досегашна практика, ср. дело C-199/06, *CELF и Ministre de la Culture et de la Communication*, цитирано по-горе в бележка под линия 36, параграф 41.

35. Макар че след издаване на положително решение на Комисията националният съд вече не е задължен по *законодателството на Общността* да разпореди пълно възстановяване, СЕО изрично посочва, че задължение за възстановяване може да е налице и съгласно *националното законодателство* ([61]). Когато обаче такова задължение за възстановяване е налице, то не накърнява правото на държавата-членка да приведе отново помощта в действие на по-късен етап.

36. След като националният съд се е произнесъл, че е предоставена неправомерна помощ в нарушение на член 88, параграф 3 от Договора, той трябва да направи количествена оценка на помощта, за да определи подлежащата на възстановяване сума. В това отношение съдът трябва да се ръководи от практиката на съдилищата на Общността по прилагането на член 87, параграф 1 от Договора и от указанията и решенията на Комисията. Ако националният съд срещне затруднения при определянето на размера на помощта, той може да се обърне към Комисията за съдействие, както е обяснено по-подробно в раздел 3 от настоящото известие.

2.2.3. *Възстановяване на лихва*

37. Икономическото предимство, предоставено от неправомерната помощ, не се ограничава до нейния номинален размер. В допълнение, получателят придобива финансови облаги, произтичащи от преждевременното предоставяне на помощта. Това се дължи на факта, че ако Комисията е била уведомена за помощта, нейното изплащане (ако то е възможно) би се осъществило по-късно. Това обстоятелство би принудило получателя да заеме необходимите му финансови средства на капиталовите пазари, за което би дължал лихви на пазарни равнища.

38. Това неправомерно предимство във времето е причината, поради която ако Комисията разпореди възстановяване, член 14, параграф 2 от Процедурния регламент изисква не само възстановяване на номиналния размер на помощта, но също и възстановяване на лихва от датата, на която неправомерната помощ е била на разположение на получателя, до датата на нейното ефективно възстановяване. Приложимият в подобна ситуация лихвен процент е определен в член 9 от Регламент (ЕО) № 794/2004 на Комисията от 21 април 2004 г. за прилагането на Регламент № 659/1999 на Съвета относно определянето на подробни правила за прилагането на член [93] от Договора за създаване на Европейската общност („регламента за прилагане“) ([62]).

39. В решението си по дело „CELF“ СЕО поясни, че необходимостта от възстановяване на финансовото предимство, получено в резултат на преждевременно привеждане в действие на помощта (наричано понататък „лихва за неправомерност“), е част от задълженията на националните съдилища съгласно член 88, параграф 3 от Договора. Това е така, тъй като в случай на преждевременно привеждане в действие на неправомерна помощ в зависимост от обстоятелствата конкурентите ще трябва да понесат като минимум по-рано, отколкото би трябвало, последствията от предоставената помощ по отношение на конкуренцията. От това следва, че получателят е получил неправомерно предимство ([63]).

40. Задължението на националния съд да разпореди възстановяването на лихвата за неправомерност може да възникне в две различни ситуации:

a) националният съд е длъжен по правило да разпореди пълното възстановяване на неправомерната помощ съгласно член 88, параграф 3 от Договора. В тези случаи лихвата за неправомерност се прибавя към първоначалния размер на помощта, когато се определя общата сума за възстановяване;

([61]) Дело C-199/06, *CELF и Ministre de la Culture et de la Communication*, цитирано по-горе в бележка под линия 36, параграфи 53 и 55.

([62]) ОВ L 140, 30.4.2004 г., стр. 1. Относно метода за определяне на референтните и сконтовите лихвени проценти вж. Съобщението на Комисията относно преразглеждане на метода за определяне на референтните и сконтови лихвени проценти (ОВ C 14, 19.1.2008 г., стр. 6) („Съобщението относно референтния лихвен процент“).

([63]) Дело C-199/06, *CELF и Ministre de la Culture et de la Communication*, цитирано по-горе в бележка под линия 36, параграфи 50—52 и 55.

б) въпреки това, националният съд е длъжен да разпореди възстановяването на лихва за неправомерност и в ситуации, в които по изключение той не е длъжен да разпореди пълно възстановяване на помощта. Както е потвърдено в решението по дело „CELF“, задължението на националния съд да разпореди възстановяване на лихва за неправомерност остава следователно валидно дори след като Комисията е издала положително решение ([64]). Това обстоятелство може да е от важно значение за потенциалните ищци, тъй като то представлява ефективно средство за правна защита и в случаите, когато Комисията вече е обявила помощта за съвместима с общия пазар.

41. За да изпълнят задължението си за възстановяване по отношение на лихвата за неправомерност, националните съдилища трябва да определят размера на подлежащата на възстановяване лихва. В това отношение се прилагат следните принципи:

а) отправната точка е номиналният размер на помощта ([65]);

б) при определяне на приложимия лихвен процент и метода на изчисление националните съдилища следва да отчитат факта, че действията на националния съд за възстановяване на лихва за неправомерност имат еднаква цел с предвидената в член 14 от Процедурния регламент процедура на Комисията по възстановяване на лихви. В допълнение, исковете за възстановяване на лихва за неправомерност са искове по законодателството на Общността, основаващи се директно на член 88, параграф 3 от Договора ([66]). От това следва, че към тези искове се прилагат принципите на равностойност и ефективност, описани в раздел 2.4.1 от настоящото известие;

в) за да се гарантира съответствието с член 14 от Процедурния регламент и да се изпълни изискването за ефективност, Комисията е на мнение, че прилаганият от националния съд метод за изчисляване на лихвата не може да е по-малко строг от предвидения в Регламента за прилагане ([67]). Следователно лихвата за неправомерност трябва да се изчислява с натрупване, а приложимият лихвен процент не може да е по-нисък от референтния лихвен процент ([68]);

г) освен това, според Комисията от принципа на равностойност следва, че когато правилата за изчисляване на лихвения процент по националното законодателство са по-строги от предвидените в Регламента за прилагане, националният съд трябва да приложи по-строгите национални правила и към исковете, основани на член 88, параграф 3 от Договора;

д) началната дата, от която се начислява лихвата, във всички случаи е денят, в който неправомерната помощ е предоставена на разположение на получателя. Крайната дата зависи от положението към момента на постановяване на решението на националния съд. Ако, какъвто е случаят по дело „CELF“, Комисията вече е одобрила помощта, крайната дата за начисляване на лихвата е датата на решението на Комисията. В останалите случаи лихвата за неправомерност се натрупва за целия период на неправомерност на помощта до датата на действителното възстановяване на помощта от получателя. Както е потвърдено в решението по дело „CELF“, лихва за неправомерност трябва да се начислява и за периода между приемането на положително решение на Комисията и последващото анулиране на това решение от съдилищата на Общността ([69]).

([64]) Дело C-199/06, *CELF и Ministre de la Culture et de la Communication*, цитирано по-горе в бележка под линия 36, параграфи 52 и 55.
([65]) Вж. параграф 36. За целите на възстановяването данъците, плащани върху номиналния размер на помощта, могат да бъдат приспаднати, вж. дело T-459/93 *Siemens* срещу *Комисията* [1995]Сб. II-1675, параграф 83.
([66]) Дело C-199/06, *CELF и Ministre de la Culture et de la Communication*, цитирано по-горе в бележка под линия 36, параграфи 52 и 55.
([67]) Вж. глава V от Регламента за прилагане.
([68]) Вж. бележка под линия 61.
([69]) Дело C-199/06, *CELF и Ministre de la Culture et de la Communication*, цитирано по-горе в бележка под линия 36, параграф 69.

42. В случай, че се колебае, националният съд може да се обърне към Комисията за съдействие по реда на раздел 3 от настоящото известие.

2.2.4. *Искове за обезщетения за вреди*

43. В рамките на функцията на националните съдилища съгласно член 88, параграф 3 от Договора пред тях могат да бъдат заведени искове за присъждане на обезщетения за вреди, нанесени с отпускането на неправомерната държавна помощ на конкуренти на получателя и на други трети страни ([70]). Подобни искове за обезщетения за вреди са насочени обикновено срещу органа, предоставящ държавната помощ. Често те имат особено важно значение за ищеца, тъй като, за разлика от исковете, чиято цел се изчерпва с възстановяване, в резултат на исковете за обезщетения за вреди, които са уважени от съда, ищецът получава директно финансово обезщетение за понесените загуби.

44. СЕО е застъпвал многократно становището, че засегнатите трети страни могат да предявяват такива искове за обезщетения за вреди по *националното законодателство* ([71]). Тези съдебни производства очевидно зависят от националните правни разпоредби. Поради това правните основания, на които са се позовавали ищците в миналото, се различават значително в отделните държави-членки на Общността.

45. Независимо от възможността за предявяване на иск за обезщетение за вреди по националното законодателство, нарушенията на задължението за отлагане пораждат преки и задължителни последици съгласно *законодателството на Общността*. Причината за това е, че задължението за отлагане по член 88, параграф 3 от Договора е пряко приложима разпоредба на законодателството на Общността, която е задължителна за всички органи на държавите-членки ([72]). Следователно нарушенията на задължението за отлагане могат по принцип да бъдат предмет на искове за обезщетения за вреди, предявени на основание на решенията на СЕО по дела „Francovich“ ([73]) и „Brasserie du Pêcheur“ ([74]) ([75]). Тази съдебна практика потвърждава, че държавите-членки са длъжни да обезщетят загуби и вреди, понесени от лица в резултат на нарушения на законодателството на Общността, за които е отговорна съответната държава ([76]). Такова задължение възниква, когато: i) нарушената правна разпоредба предоставя права на лицата; ii) нарушението е достатъчно сериозно; и iii) налице е пряка причинно-следствена връзка между нарушението на задължението на държавата-членка и понесените от засегнатите страни вреди ([77]).

46. Първото изискване (задължение по законодателството на Общността, насочено към защита на индивидуални права) е изпълнено по отношение на нарушения на член 88, параграф 3 от Договора. СЕО не само е потвърждавал многократно съществуването на индивидуални права по член 88, параграф 3 от Договора, но също така е посочил, че защитата на тези индивидуални права е истинската функция на националните съдилища ([78]).

([70]) Дело C-199/06, *CELF и Ministre de la Culture et de la Communication*, цитирано по-горе в бележка под линия 36, параграфи 53 и 55; дело C-368/04, *Transalpine Ölleitung in Österreich*, цитиранопо-горе в бележка под линия 8, параграф 56; и дело C-334/07, P, *Комисията* срещу *Freistaat Sachsen*, решение на Съда от 11 декември 2008 г., все още непубликувано, параграф 54.

([71]) Дело C-199/06, *CELF и Ministre de la Culture et de la Communication*, цитирано по-горе в бележка под линия 36, параграфи 53 и 55; дело C-368/04, *Transalpine Ölleitung in Österreich*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 56; и дело C-39/94, *SFEI и други*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 75.

([72]) Дело 6/64, *Costa срещу E.N.E.L.*, [1964] Сб. 1141; дело 120/73, *Lorenz GmbH срещу Bundesrepublik Deutschland и други*, [1973] Сб. 1471, параграф 8; и дело C-354/90, *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires и други* срещу *Франция*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 11.

([73]) Обединени дела C-6/90 и C-9/90, *Francovich и Bonifaci* срещу *Италия*, [1991], Сб. I-5357.

([74]) Обединени дела C-46/93 и C-48/93, *Brasserie du Pêcheur и Factortame*, [1996], Сб. I-1029.

([75]) Фактът, че нарушенията на правилата за държавна помощ могат да доведат до отговорност на държава-членка директно въз основа на законодателството на Общността, бе потвърден вдело C-173/03 *Traghetti del Mediterraneo* срещу *Италия*, [2006] Сб. I-5177, параграф 41.

([76]) Обединени дела C-6/90 и C-9/90, *Francovich и Bonifaci срещу Италия*, цитирани по-горе в бележка под линия 73, параграфи 31—37; и обединени дела C-46/93 и C-48/93, *Brasserie du Pêcheur и Factortame*, цитирани по-горе в бележка под линия 75, параграф 31.

([77]) Вж. дело C-173/03, *Traghetti del Mediterraneo* срещу *Италия*, цитирано по-горе в бележка под линия 75, параграф 45.

([78]) Дело C-354/90, *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires и други* срещу *Франция*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграфи 12—14; обединенидела C-261/01 и C-262/01, *Van Calster и Cleeren*, цитирани по-горе в бележка под линия 35, параграф 53; и дело C-199/06, *CELF и Ministre de la Culture et de la Communication*, цитирано по-горе в бележка под линия 36, параграф 38.

47. Изискването за наличие на достатъчно сериозно нарушение на законодателството на Общността обикновено също е изпълнено по отношение на член 88, параграф 3 от Договора. Когато определя дали дадено нарушение на законодателството на Общността е достатъчно сериозно, СЕО придава голямо значение на степента на оперативна самостоятелност, с която разполагат съответните органи ([79]). Когато съответният орган не разполага с оперативна самостоятелност, самото нарушение на законодателството на Общността може да е достатъчно основание за установяване наличието на достатъчно сериозно нарушение ([80]). Що се отнася до член 88, параграф 3 от Договора, обаче, органите на държавите-членки не разполагат със самостоятелност да не уведомят Комисията за мерки за държавна помощ. По принцип тези органи имат абсолютното задължение да уведомяват Комисията за всички подобни мерки преди тяхното привеждане в действие. Въпреки че в някои случаи СЕО отчита обстоятелства, които оправдават отделни нарушения на законодателството на Общността ([81]), в случаите, свързани с държавна помощ, по правило органите на държавите-членки не могат да твърдят, че не са били запознати със задължението за отлагане. Това е така, тъй като съществува голям корпус от съдебна практика и указания на Комисията относно прилагането на член 87, параграф 1 и член 88, параграф 3 от Договора. В случай, че се колебаят, държавите-членки могат винаги да уведомяват Комисията за съответната мярка от съображения за правна сигурност ([82]).

48. Третото изискване, съгласно което нарушението на законодателството на Общността трябва да е причинило действителна и сигурна финансова вреда на ищеца, може да бъде изпълнено по различни начини.

49. В много случаи ищецът пледира, че в резултат на предоставената помощ му е пряко причинена загуба на печалба. Когато разглежда подобни твърдения, националният съд следва да вземе предвид следните съображения:

а) По силата на съдържащите се в законодателството на Общността изисквания за равностойност и ефективност ([83]) националните разпоредби не могат да изключват отговорността на държавата-членка за пропусната печалба ([84]). Съгласно законодателството на Общността може да съществува вреда независимо дали нарушението е причина ищецът да загуби актив или пък е попречило на ищеца да подобри състоянието на активите си. Ако националното законодателство съдържа подобно изключване на отговорност, националният съд трябва да остави тази разпоредба без прилагане по отношение на искове за обезщетение за вреди по член 88, параграф 3 от Договора.

б) Определянето на действителния размер на пропуснатата печалба е по-лесно в случаите, когато неправомерната помощ е позволила на получателя да спечели договор или конкретна възможност за бизнес за сметка на ищеца. В такъв случай националният съд може да изчисли приходите, които ищецът вероятно би реализирал по този договор. В случаите, когато договорът е вече изпълнен от получателя, националният съд следва да отчете и действително реализираната печалба.

в) По-сложна оценка на понесените вреди е необходима в случаите, когато в резултат на помощта е настъпила само обща загуба на пазарен дял. Един от възможните подходи в подобни случаи може да бъде да се сравнят действителните приходи на ищеца (въз основа на отчета за приходите и разходите) с неговите предполагаеми приходи, които биха били реализирани, ако неправомерната помощ не бе предоставена.

г) Възможни са обстоятелства, при които понесените от ищеца вреди надхвърлят пропуснатите печалби. Такъв е например случаят, когато в резултат на неправомерната помощ ищецът е принуден да прекрати дейността си (например поради изпадане в несъстоятелност).

([79]) Обединени дела C-46/93 и C-48/93, *Brasserie du Pêcheur и Factortame*, цитирани по-горе в бележка под линия 74, параграф 55.

([80]) Дело C-278/05, *Robins и други*, [2007] Сб. I-1053, параграф 71; дело C-424/97, *Haim*, [2000]Сб. I-5123, параграф 38; и дело C-5/94, *Hedley Lomas*, [1996] Сб. I-2553, параграф 28.

([81]) Обединени дела C-46/93 и C-48/93, *Brasserie du Pêcheur и Factortame*, цитирани по-горе в бележка под линия 74, параграф 56.

([82]) Въпреки че нарушенията на член 88, параграф 3 от Договора за ЕО трябва като правило да се приемат за достатъчно сериозни, възможно е да са налице изключителни обстоятелства, препятстващи исковете за обезщетения за вреди. При наличие на такива обстоятелства е възможно изискването за достатъчно сериозно нарушение да не е удовлетворено. Вж. параграфи 32 и 33.

([83]) Вж. раздел 2.4.1.

([84]) Обединени дела C-46/93 и C-48/93, *Brasserie du Pêcheur и Factortame*, цитирани по-горе в бележка под линия 74, параграфи 87 и 90.

50. По принцип възможността за предявяване на иск за обезщетение за вреди е независима от евентуално паралелно разследване на Комисията на същата мярка за помощ. Подобно текущо разследване не освобождава националния съд от задължението му да предостави защита на индивидуалните права по член 88, параграф 3 от Договора ([85]). Тъй като ищецът може да е в състояние да докаже, че е понесъл загуби поради преждевременното привеждане в действие на помощта и по-конкретно в резултат на неправомерно предоставеното на получателя предимство във времето, възможността за уважаване на исковете за обезщетение за вреди не се изключва и в случаите, когато Комисията вече е одобрила помощта към момента на вземането на решението на националния съд ([86]).

51. Националните процедурни разпоредби в някои случаи позволяват на националния съд да използва разумна преценка за определяне на действителния размер на обезщетението за вреди, което да присъди на ищеца. Когато случаят е такъв и при условие че е спазен принципът на ефективност ([87]), използването на разумна преценка от страна на съда е възможно и по отношение на искове за обезщетение за вреди, предявени на основание член 88, параграф 3 от Договора. Тази възможност може да се използва като ефективен инструмент от националните съдилища, които срещат затруднения при изчисление на размера на обезщетенията за вреди.

52. Правните предпоставки за предявяване на искове за обезщетения за вреди по законодателството на Общността и въпросите на определянето на размера на обезщетенията могат да послужат също така като основа на искания за съдействие, адресирани до Комисията по реда на раздел 3 от настоящото известие.

2.2.5. *Искове за обезщетения за вреди срещу получателя*

53. Потенциалните ищци имат право да предявяват искове за обезщетения за вреди срещу органа, предоставящ държавната помощ. Може обаче да има обстоятелства, при които ищецът би предпочел да насочи иска си за обезщетение за вреди директно срещу получателя на помощта.

54. В решението си по дело „SFEI“ СЕО изрично разглежда въпроса дали по законодателството на Общността е възможно пряко предявяване на искове за обезщетения за вреди срещу получателя. Съдът е заключил, че, тъй като член 88, параграф 3 от Договора не вменява никакви преки задължения на получателя, *законодателството на Общността* не съдържа достатъчни основания за такива искове ([88]).

55. Това обаче по никакъв начин не засяга възможността за успешно предявяване на искове за обезщетения за вреди срещу получателя на основание действащото *национално законодателство*. В този смисъл СЕО изрично посочва възможността потенциалните ищци да се позовават на националните разпоредби, регламентиращи извъндоговорната отговорност ([89]).

2.2.6. *Временни мерки*

56. Задължението на националните съдилища да наложат съответните правни последици, произтичащи от нарушения на задължението за отлагане, не се ограничава до постановяваните от тях окончателни решения. В рамките на своите функции по член 88, параграф 3 от Договора националните съдилища са длъжни също да разпоредят временни мерки, когато това е необходимо за защита на правата на лицата ([90]) и за ефективното прилагане на член 88, параграф 3 от Договора.

([85]) Дело C-39/94, *SFEI и други*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 44.
([86]) Дело C-199/06, *CELF и Ministre de la Culture et de la Communication*, цитирано по-горе в бележка под линия 36, параграфи 53 и 55.
([87]) Вж. раздел 2.4.1.
([88]) Дело C-39/94, *SFEI и други*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграфи 72—74.
([89]) Дело C-39/94, *SFEI и други*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 75. В ситуации, при които има конфликт на законодателства, приложимото законодателство се определя с Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския парламент и на Съвета относно приложимото право към извъндоговорни задължения (Рим II) (ОВ L 199, 31.7.2007 г., стр. 40).
([90]) Дело C-354/90, *Fédération Nationale du Commerce Extérieur des Produits Alimentaires и други* срещу *Франция*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 12; дело C-39/94, *SFEI и други*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 52; и дело C-368/04, *Transalpine Ölleitung in Österreich*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 46.

57. Правомощията на националните съдилища да приемат временни мерки могат да имат съществено значение за заинтересованите страни, когато е необходимо спешно предоставяне на правна защита. Поради възможността си да предприемат бързи действия срещу неправомерна помощ, своята достъпност за ищците и разнообразните мерки, които могат да приемат, националните съдилища се намират в много благоприятна позиция да предприемат временни мерки в случаи, когато е изплатена или предстои да бъде изплатена неправомерна помощ.

58. Най-лесни за разрешаване са случаите, в които неправомерната помощ все още не е изплатена, но съществува риск от осъществяване на такива плащания по време на производство пред национален съд. В такива случаи вследствие на задължението си да предотвратява нарушения на член 88, параграф 3 от Договора ([91]) националният съд може да е длъжен да постанови временно разпореждане, предотвратяващо неправомерното изплащане на помощ, до разрешаването на спора по същество.

59. В случаите, когато неправомерното плащане вече е извършено, вследствие на функцията си по член 88, параграф 3 от Договора националните съдилища обикновено трябва да разпоредят пълно възстановяване (включващо и лихви за неправомерност). Съгласно принципа на ефективност ([92]) националният съд по принцип не може да отлага издаването на такова разпореждане посредством неоснователно отлагане на съдебното производство. Подобни отлагания не само биха засегнали индивидуалните права, поставени под защитата на член 88, параграф 3 от Договора, но също така биха увеличили пряко вредите по отношение на конкуренцията, произтичащи от неправомерния характер на помощта.

60. Въпреки това общо задължение обаче могат да възникнат обстоятелства, при които окончателното решение на националния съд е забавено. В такива случаи съгласно задължението за защита на индивидуалните права по член 88, параграф 3 от Договора националният съд трябва да използва всички временни мерки, с които разполага съгласно приложимата национална процедурна рамка, за да прекрати временно поне последиците от помощта, нарушаващи конкуренцията („временно възстановяване“) ([93]). Прилагането на националните процедурни правила в този случай зависи от изискванията за равностойност и ефективност ([94]).

61. Когато въз основа на практиката на съдилищата на Общността и практиката на Комисията националният съдия е достигнал *prima facie* до разумното убеждение, че съответната мярка съдържа неправомерна държавна помощ, най-целесъобразното средство за правна защита според Комисията и в зависимост от националното процесуално законодателство би било да се издаде разпореждане за внасяне на неправомерната помощ и на лихвата за неправомерност в блокирана сметка до разрешаването на спора по същество. В окончателното си решение националният съд може да разпореди средствата в блокираната сметка да бъдат върнати на органа, предоставящ държавната помощ, ако бъде потвърдена неправомерността на помощта, или да бъдат предоставени на разположение на получателя.

62. Временното възстановяване може да се използва също като много ефективен инструмент в случаите, когато производството пред националния съд се провежда успоредно с разследване на Комисията ([95]). Фактът, че е в ход разследване на Комисията, не освобождава националния съд от задължението му да предостави защита на индивидуалните права по член 88, параграф 3 от Договора ([96]). Следователно националният съд не може просто да преустанови разглежданото от него производство до вземане на решение от Комисията, като остави правата на ищеца по член 88, параграф 3 от Договора без защита. В случай че националният съд желае да изчака резултата от извършваната от Комисията оценка на съвместимостта, преди да постанови окончателно и неподлежащо на преразглеждане разпореждане за възстановяване, той следва да предприеме подходящи временни мерки. И в този случай подходяща мярка за правна защита би било разпореждане за прехвърляне на средствата в блокирана сметка. В случаите, когато:

([91]) Вж. раздел 2.2.1.
([92]) Вж. раздел 2.4.1.
([93]) Вж. също дело C-39/94, *SFEI и други*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 52; и дело C-368/04, *Transalpine Ölleitung in Österreich*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 46.
([94]) Вж. раздел 2.4.1.
([95]) Вж. раздел 2.3.1 за насоки относно временни мерки при делата за възстановяване.
([96]) Дело C-39/94, *SFEI и други*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 44.

а) Комисията обяви помощта за несъвместима, националният съд следва да разпореди връщането на средствата по блокираната сметка на органа, предоставящ държавна помощ (размерът на помощта плюс лихва за неправомерност);

б) Комисията обяви помощта за съвместима, това решение ще освободи националния съд от задължението му съгласно законодателството на Общността да разпореди пълно възстановяване ([97]). Следователно съдът може, при спазване на изискванията на националното законодателство ([98]), да разпореди действителният размер на помощта да бъде предоставен на получателя. Въпреки това, както е посочено в раздел 2.2.3, националният съд остава задължен съгласно законодателството на Общността да разпореди възстановяването на лихвата за неправомерност ([99]). Тази лихва за неправомерност трябва да бъде платена на органа, предоставящ държавната помощ.

2.3. **Функция на националните съдилища при прилагането на отрицателни решения на Комисията за нареждане на възстановяване**

63. Пред националните съдилища могат да бъдат отнесени за разглеждане спорове, свързани с държавна помощ, в случаите, когато Комисията вече е разпоредила възстановяване. Макар че по-голямата част от тези случаи са производства за анулиране на национално разпореждане за възстановяване, трети страни също могат да претендират за получаване на обезщетения за вреди от националните органи заради неизпълнение на решение на Комисията за възстановяване.

2.3.1. *Оспорване на валидността на национално разпореждане за възстановяване*

64. Съгласно член 14, параграф 3 от Процедурния регламент държавите-членки трябва да изпълняват незабавно решенията за възстановяване. Възстановяването се осъществява в съответствие с предвидените в националното законодателство процедури, ако тези процедури позволяват незабавното и ефективно изпълнение на решението за възстановяване. В случаите, когато национална процедурна разпоредба възпрепятства незабавното и/или ефективното възстановяване, националният съд трябва да остави тази разпоредба без прилагане ([100]).

65. Валидността на разпорежданията за възстановяване, издадени от националните органи в изпълнение на решения на Комисията за възстановяване, в някои случаи бива оспорвана пред национален съд. Правилата, регламентиращи подобни искове, са представени подробно в Известието на Комисията за възстановяване от 2007 г. ([101]), основните принципи на което са обобщени в настоящия раздел.

66. По-специално, исковете, заведени пред националните съдилища, не могат да оспорват валидността на решението на Комисията, когато ищецът е имал възможност да оспори това решение пряко пред съдилищата на Общността ([102]). Това означава също така, че, когато е било възможно такова оспорване по член 230 от Договора, националният съд не може да спира изпълнението на решението за възстановяване на основания, свързани с валидността на решението на Комисията ([103]).

67. Когато не е ясно, че ищецът може да заведе дело за анулиране по член 230 от Договора (например когато мярката е била схема за помощ с широк обхват, при която ищецът може да не е в състояние да докаже, че е лично засегнат), националният съд трябва по принцип да предлага правна защита. Въпреки това, дори и при тези обстоятелства националният съдия трябва да поиска преюдициално заключение по член 234 от Договора, когато правното действие засяга валидността и законосъобразността на решението на Комисията ([104]).

([97]) Дело C-199/06, *CELF и Ministre de la Culture et de la Communication*, цитирано по-горе в бележка под линия 36, параграфи 46 и 55.
([98]) Вж. параграф 35.
([99]) Дело C-199/06, *CELF и Ministre de la Culture et de la Communication*, цитирано по-горе в бележка под линия 36, параграфи 52 и 55.
([100]) Дело C-232/05, *Комисията срещу Франция*, („Scott"), цитирано по-горе в бележка под линия 34, параграфи 49—53.
([101]) Известие на Комисията — Към ефективно прилагане на решенията на Комисията, разпореждащи на държавите-членки да възстановят неправомерна и несъвместима държавна помощ, цитирано по-горе в бележка под линия 53, параграфи 55—59.
([102]) Вж. документите, цитирани в бележка под линия 34.
([103]) Дело C-232/05, *Комисията* срещу *Франция*, („Scott"), цитирано по-горе в бележка под линия 34, параграфи 59 и 60.
([104]) Вж. дело C-119/05, *Lucchini*, цитирано по-горе в бележка под линия 32, параграф 53.

68. Предоставянето на временна правна защита в такива ситуации е предмет на много строги правни изисквания, дефинирани в решенията по дела „Zuckerfabrik“ ([105]) и „Atlanta“ ([106]): национален съд може да спре изпълнението на разпореждания за възстановяване при следните условия i) съдът има сериозни съмнения относно валидността на акта на Общността. Ако валидността на оспорения акт още не е предмет на разглеждане от СЕО, съдът трябва да отнесе въпроса пред СЕО; ii) трябва да е налице неотложност, т. е. временната мярка е необходима за предотвратяване на сериозни и непоправими вреди за страната, която иска правна защита; и iii) съдът трябва да отчете по подходящ начин интересите на Общността. Когато преценява всички тези условия, националният съд трябва да се съобразява с решенията на съдилищата на Общността относно законосъобразността на решението на Комисията или относно прилагането на временна мярка на равнище Общност ([107]).

2.3.2. *Обезщетения за вреди, настъпили поради неизпълнение на решение за възстановяване*

69. Както и нарушенията на задължението за отлагане, случаите на неизпълнение от страна на органите на държава-членка на решения на Комисията за възстановяване по член 14 от Процедурния регламент могат да бъдат основание за предявяване на искове за обезщетения за вреди съгласно практиката на СЕО по дела „Francovich“ и „Brasserie du Pêcheur“ ([108]). Според становището на Комисията разглеждането на подобни искове за обезщетения за вреди е подчинено на принципите, описани по-горе във връзка с нарушенията на задължението за отлагане ([109]). Основанията за това са следните: i) задължението на държавата-членка за възстановяване има за цел защитата на същите индивидуални права, както и задължението за отлагане, и ii) решенията на Комисията за възстановяване не оставят на националните органи никаква свобода на действие; от горепосоченото следва, че нарушенията на задължението за възстановяване трябва по принцип да се разглеждат като достатъчно сериозни. Вследствие на това искът за обезщетение за вреди на основание неизпълнение на решение на Комисията за възстановяване ще бъде уважен или отхвърлен в зависимост от това дали ищецът може да докаже, че е понесъл загуби като пряк резултат от забавеното възстановяване ([110]).

2.4. **Процедурни правила и правен статут пред националните съдилища**

2.4.1. *Общи принципи*

70. Националните съдилища са длъжни да прилагат задължението за отлагане и да предоставят защита на правата на лицата, засегнати от неправомерна държавна помощ. По принцип, към тези производства се прилагат националните процедурни правила ([111]). Същевременно, въз основа на общите принципи на законодателството на Общността прилагането на националното законодателство в тези случаи е ограничено от две съществени условия:

а) националните процедурни правила, приложими към исковете по член 88, параграф 3 от Договора, не могат да бъдат по-неблагоприятни от разпоредбите, регламентиращи исковете, предявени по националното законодателство (принцип на равностойност) ([112]); и

б) националните процедурни правила не могат да затрудняват извънредно или да правят практически невъзможно упражняването на правата, предоставени съгласно законодателството на Общността (принцип на ефективност) ([113]).

([105]) Обединени дела C-143/88 и C-92/89, *Zuckerfabrik Süderdithmarschen и Zuckerfabrik Soest* срещу *Hauptzollamt Itzehoe и Hauptzollamt Paderborn*, [1991] Сб. I-415, параграф 33.
([106]) Дело C-465/93, *Atlanta Fruchthandelsgesellschaft и други* срещу *Bundesamt für Ernährung und Forstwirtschaft*, [1995] Сб. I-3761, параграф 51.
([107]) За допълнителни насоки вж. Известието относно възстановяването от 2007 г., параграф 59.
([108]) Вж. документите, цитирани в бележка под линия 77.
([109]) Вж. раздел 2.2.4.
([110]) Вж. параграфи 48—51.
([111]) Дело C-368/04, *Transalpine Ölleitung in Österreich*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 45; и дело C-526/04, *Laboratoires Boiron*, [2006] Сб. I-7529, параграф 51.
([112]) Дело C-368/04, *Transalpine Ölleitung in Österreich*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 45; обединени дела C-392/04 и C-422/04, *i-21 Германия*, [2006] Сб. I-8559, параграф 57; и дело C-33/76, *Rewe*, [1976] Сб. 1989, параграф 5.
([113]) Дело C-368/04, *Transalpine Ölleitung in Österreich*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 45; дело C-174/02, *Streekgewest*, [2005] Сб. I-85 параграф 18; и дело C-33/76, *Rewe*, цитирано по-горе в бележка под линия 112, параграф 5.

71. С оглед на върховенството на правото на Общността националните съдилища трябва да оставят националните процедурни правила без прилагане, ако прилагането им е свързано с нарушение на принципите, посочени в параграф 70 ([114]).

2.4.2. *Правен статут*

72. Принципът на ефективност има преки последствия за статута на евентуалните ищци пред националните съдилища по член 88, параграф 3 от Договора. В това отношение законодателството на Общността изисква националните правила относно правния статут да не застрашават правото на ефективна съдебна защита ([115]). Следователно националните правила не могат да ограничават кръга на лицата с правен статут, позволяващ предявяване на иск, само до конкурентите на получателя ([116]). Трети страни, които не са засегнати от нарушаването на конкуренцията, произтичащо от мярката за помощ, също могат да имат достатъчен правно защитим интерес от различен характер (както бе установено в случаи, свързани с данъци) от предявяване на искове пред национален съд ([117]).

2.4.3. *Въпроси на правния статут в случаи, свързани с данъци*

73. Съдебната практика, цитирана в параграф 72, е особено релевантна за случаите на държавна помощ, предоставена под формата на освобождаване от данъци и други финансови задължения. В подобни случаи не е необичайно лица, които не се възползват от същото освобождаване, да оспорват своите данъчни задължения на основание член 88, параграф 3 от Договора ([118]).

74. Все пак, въз основа на съдебната практика на съдилищата на Общността данъкоплатците трети страни могат да се позовават на задължението за отлагане само когато техните данъчни плащания са неразделна част от неправомерната мярка за държавна помощ ([119]). Такъв е случаят, когато съгласно приложимите национални разпоредби съответният данъчен приход е запазен изключително за финансиране на неправомерната държавна помощ и има пряко отражение върху размера на държавната помощ, предоставена в нарушение на член 88, параграф 3 от Договора ([120]).

75. Ако е предоставено освобождаване от общи данъци, горепосочените критерии обикновено не са изпълнени. От това следва, че предприятие, което има такива данъчни задължения, по правило не може да претендира, че предоставеното на друго лице освобождаване от данъчни задължения е неправомерно на основание член 88, параграф 3 от Договора ([121]). Освен това, от установената съдебна практика произтича, че включването на ищеца в обхвата на неправомерно освобождаване от данъци не е подходящо средство за правна защита при нарушения на член 88, параграф 3 от Договора. Тази мярка не би премахнала отрицателното въздействие на неправомерната помощ върху конкуренцията, а обратно, би го засилила ([122]).

2.4.4. *Събиране на доказателства*

76. Принципът на ефективност може да има последици и за процеса на събиране на доказателства. Например, когато тежестта на доказване във връзка с конкретен иск прави невъзможно или съществено затруднява доказването на иска от страна на ищеца (например защото той не разполага с необходимите документални доказателства), националният съд е длъжен да използва всички средства, налични съгласно националното процесуално законодателство, за да предостави на ищеца достъп до тези доказателства. Това може да включва, когато е предвидено в националното законодателство, задължение на националния съд да разпореди на ответника или на трета страна да предостави на ищеца необходимите документи ([123]).

([114]) Дело 106/77, *Amministrazione delle finanze dello Stato срещу Simmenthal*, [1978] Сб. 629, параграфи 21 и 24.
([115]) Дело C-174/02, *Streekgewest*, цитирано по-горе в бележка под линия 113, параграф 18.
([116]) Дело C-174/02, *Streekgewest*, цитирано по-горе в бележка под линия 113, параграфи 14—21.
([117]) Дело C-174/02, *Streekgewest*, цитирано по-горе в бележка под линия 113, параграф 19.
([118]) Вж. статистическите данни в параграф 3. Налагането на извънредна данъчна тежест върху определени сектори или производители може също да бъде равносилно на държавна помощ в полза на други дружества, вж. дело C-487/06 *P British Aggregates Association* срещу *Комисията*, решение на Съда от 22 декември 2008 г., все още непубликувано, параграфи 81—86.
([119]) Дело C-174/02, *Streekgewest*, цитирано по-горе в бележка под линия 113, параграф 19.
([120]) Обединени дела C-393/04 и C-41/05, *Air Liquide*, цитирани по-горе в бележка под линия 13, параграф 46; обединени дела C-266/04 до C-270/04, C-276/04 и C-321/04 до C-325/04, *Casino France и други*, [2005] Сб. I-9481, параграф 40; и дело C-174/02, *Streekgewest*, цитирано по-горе в бележка под линия 113, параграф 26.
([121]) Обединени дела C-393/04 и C-41/05, *Air Liquide*, цитирани по-горе в бележка под линия 13, параграф 48; и обединени дела C-266/04 до C-270/04, C-276/04 и C-321/04 до C-325/04, *Casino France и други*, цитирани по-горе в бележка под линия 120, параграфи 43 и 44.
([122]) Обединени дела C-393/04 и C-41/05, *Air Liquide*, цитирани по-горе в бележка под линия 13, параграф 45.
([123]) Дело C-526/04, *Laboratoires Boiron*, цитирано по-горе в бележка под линия 111, параграфи 55 и 57.

3. СЪДЕЙСТВИЕ, ОКАЗВАНО ОТ КОМИСИЯТА НА НАЦИОНАЛНИТЕ СЪДИЛИЩА

77. Съгласно член 10 от Договора институциите на Общността и държавите-членки имат взаимно задължение за лоялно сътрудничество с оглед постигане на целите на Договора. Член 10 от Договора предвижда следователно, че Комисията трябва да оказва на националните съдилища съдействие, когато те прилагат законодателството на Общността ([124]). От своя страна, националните съдилища могат да бъдат задължени да съдействат на Комисията в изпълнението на нейните задачи ([125]).

78. Предвид ключовата роля на националните съдилища в процеса на прилагане на правилата за държавна помощ, Комисията има постоянен ангажимент да съдейства на националните съдилища, когато те се нуждаят от съдействие за вземане на решения по дела, които разглеждат. Макар че Известието относно сътрудничеството от 1995 г. предостави на националните съдилища възможността да се обръщат към Комисията за съдействие, тази възможност не се използва редовно от националните съдилища. Поради това Комисията желае да направи нов опит за установяване на по-тясно сътрудничество с националните съдилища, като предостави на тяхно разположение по-практични и удобни за използване механизми за подкрепа. За тази цел Комисията черпи вдъхновение от известието относно антитръстовото сътрудничество ([126]).

79. Съдействието, предоставяно от Комисията на националните съдилища, може да се осъществява в две различни форми:

а) националният съд може да поиска Комисията да му предостави необходима информация, с която разполага (вж. раздел 3.1),

б) националният съд може да поиска Комисията да представи становище относно прилагането на правилата за държавна помощ (вж. раздел 3.2).

80. Когато предоставя съдействие на националните съдилища, Комисията трябва да спазва задължението си за опазване на професионална тайна и да защитава собственото си функциониране и независимост ([127]). Изпълнявайки задълженията си по член 10 от Договора към националните съдилища, Комисията се ангажира да остане неутрална и обективна. Тъй като предоставяното от Комисията съдействие на националните съдилища е част от нейните задължения да защитава публичните интереси, Комисията не възнамерява да обслужва частните интереси на страните по разглежданото от националния съд дело. По тази причина Комисията няма да изслушва страните по производствата пред националния съд във връзка с предоставеното от нея съдействие на съда.

81. Предоставяното съгласно настоящото известие съдействие на националните съдилища е на доброволен принцип и не засяга възможността или задължението ([128]) на националния съд да иска от СЕО постановяване на преюдициално решение относно тълкуването или валидността на законодателството на Общността в съответствие с член 234 от Договора.

3.1. Предаване на информация на националните съдилища

82. Задължението на Комисията да съдейства на националните съдилища в прилагането на правилата за държавна помощ включва задължение за предаване на тези съдилища на необходима информация, с която разполага Комисията ([129]).

([124]) Дело C-39/94, *SFEI и други*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 50; разпореждане от 13 юли 1990 г. по дело C-2/88 Imm., *Zwartveld и други*, [1990] Сб. I-3365, параграфи 16—22; и дело C-234/89, *Delimitis* срещу *Henninger Bräu*, [1991] Сб. I-935, параграф 53.

([125]) Дело C-94/00, *Roquette Frères*, [2002] Сб. I-9011, параграф 31.

([126]) Известие на Комисията относно сътрудничеството между Комисията и съдилищата на държавите-членки на Европейския съюз при прилагането на членове 81 и 82 от Договора за създаване на Европейската общност (ОВ C 101, 27.4.2004 г., стр. 54), параграфи 15—30.

([127]) Разпореждане от 6 декември 1990 г. по дело C-2/88 Imm., *Zwartveld и други*, [1990] Сб. I-4405, параграфи 10 и 11; и дело T-353/94, *Postbank* срещу *Комисията*, [1996] Сб. II-921, параграф 93.

([128]) Въз основа на член 234 от Договора за ЕО национално съдилище, чието решение не е предмет на по-нататъшен съдебен контрол, е задължено да отправи искане за преюдициално заключение до СЕО при определени обстоятелства.

([129]) Дело C-39/94, *SFEI и други*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 50; разпореждане от 13 юли 1990 г. по дело C-2/88 Imm., *Zwartveld и други*, цитирано по-горе в бележка под линия 124, параграфи 17—22; дело C-234/89, *Delimitis* срещу *Henninger Bräu*, цитирано по-горе в бележка под линия 124, параграф 53; и дело T-353/94, *Postbank* срещу *Комисията*, цитиранопо-горе в бележка под линия 127, параграфи 64 и 65.

83. Националният съд може *inter alia* да поиска от Комисията следните видове информация:

а) Информация относно висяща процедура пред Комисията; това може да включва *inter alia* информация относно това дали процедура, свързана с определена мярка за помощ, е висяща пред Комисията, дали за определена мярка за помощ е отправено надлежно уведомление в съответствие с член 88, параграф 3 от Договора, дали Комисията е открила официална процедура по разследване и дали Комисията вече е взела решение ([130]). При липса на решение националният съд може да поиска от Комисията да уточни кога може да се очаква приемането на такова решение.

б) В допълнение, националните съдилища могат да поискат от Комисията да им предаде документи, с които разполага. Тези документи могат да включват копия от съществуващи решения на Комисията, доколкото тези решения не са вече публикувани на уебсайта на Комисията, фактически и статистически данни, пазарни проучвания и икономически анализи.

84. За да се постигне ефективно сътрудничество с националните съдилища, исканията за информация ще бъдат обработвани възможно най-бързо. Комисията ще се стреми да предостави на националния съд исканата информация в срок от един месец от датата на искането. Когато се налага Комисията да поиска от националния съд допълнителни пояснения, този едномесечен срок започва да тече от момента, в който тя получи поясненията. Когато се налага Комисията да се консултира с трети страни, които са пряко засегнати от предаването на информацията, едномесечният срок започва да тече от приключването на тези консултации. Такъв е например случаят по отношение на някои видове информация, предоставена от частни лица ([131]), или когато информация, предоставена от една държава-членка, е поискана от съд в друга държава-членка.

85. Когато предава информация на националните съдилища, Комисията трябва да потвърди гаранциите, дадени на физически и юридически лица по член 287 от Договора ([132]). Член 287 от Договора за ЕО забранява на членове, длъжностни лица и други служители на Комисията да предоставят информация, която е предмет на задължението за опазване на професионална тайна. Това може да включва поверителна информация и информация, която е търговска тайна.

86. Член 10 и член 287 от Договора не предвиждат абсолютна забрана за Комисията да предава на националните съдилища информация, която е гарантирана от задължението за опазване на професионална тайна. Както потвърждават съдилищата на Общността, задължението за лоялно сътрудничество изисква от Комисията да предоставя на националните съдилища всякаква информация, която те могат да поискат от нея ([133]). Това включва също и информация, която е предмет на задължението за опазване на професионална тайна.

87. Когато Комисията възнамерява да предостави на национален съд информация, която е предмет на задължението за опазване на професионална тайна, тя следва да напомни на съда неговите задължения по член 287 от Договора. Комисията отправя запитване до националния съд дали може и ще гарантира защита на поверителната информация и търговските тайни. Ако националният съд не може да предостави такава гаранция, Комисията не предава поисканата информация ([134]). От друга страна, когато националният съд е предоставил такава гаранция, Комисията предава поисканата информация.

([130]) След като получи тази информация, националният съд може да поиска нейното редовно актуализиране.
([131]) Дело T-353/94, *Postbank* срещу *Комисията*, цитирано по-горе в бележка под линия 127, параграф 91.
([132]) Дело C-234/89, *Delimitis* срещу *Henninger Bräu*, цитирано по-горе в бележка под линия 124, параграф 53; и дело T-353/94, *Postbank* срещу *Комисията*, цитирано по-горе в бележка под линия 127, параграф 90.
([133]) Дело T-353/94, *Postbank* срещу *Комисията*, цитирано по-горе в бележка под линия 127, параграф 64; и разпореждане от 13 юли 1990 г. по дело C-2/88 *Imm., Zwartveld и други*, цитирано по-горе в бележка под линия 124, параграфи 16—22.
([134]) Дело T-353/94, *Postbank* срещу *Комисията*, цитирано по-горе в бележка под линия 127, параграф 93; и разпореждане от 6 декември 1990 г. по дело C-2/88 Imm., *Zwartveld и други*, цитирано по-горе в бележка под линия 127, параграфи 10 и 11.

88. Съществуват и други възможни ситуации, в които Комисията не би могла да предостави информация на национален съд. По-конкретно, Комисията може да откаже да предаде информация на национален съд, когато такова предаване би засегнало функционирането и независимостта на Общностите. Такъв е случаят, когато предоставянето на информацията би застрашило изпълнението на задачите, поверени на Комисията ([135]) (например информация, отнасяща се до вътрешната процедура по вземане на решения на Комисията).

3.2. **Становища по въпроси, свързани с прилагането на правилата за държавна помощ**

89. Когато национален съд е сезиран да приложи правилата за държавна помощ в рамките на разглеждано от него дело, той трябва да спазва всички правила на Общността в областта на държавната помощ, както и съществуващата практика на съдилищата на Общността. В допълнение, националният съд може да търси указания в практиката на Комисията по вземане на решения и в издадените от Комисията известия и насоки, свързани с прилагането на правилата за държавна помощ. Възможно е, обаче, да са налице обстоятелства, при които тези инструменти не съдържат достатъчни указания по разглеждания от националния съд въпрос. С оглед на задълженията си по член 10 от Договора и предвид важните и комплексни функции, изпълнявани от националните съдилища в рамките на правоприлагането в областта на държавната помощ, Комисията предоставя на националните съдилища възможността да се обръщат към нея за становища по въпроси, засягащи прилагането на правилата за държавна помощ ([136]).

90. Тези становища на Комисията могат по принцип да засягат всички икономически, фактически и правни въпроси, възникнали в рамките на производствата пред националните съдилища ([137]). Въпроси относно тълкуването на законодателството на Общността очевидно също могат да бъдат основание националният съд да отправи искане за преюдициално заключение на СЕО по член 234 от Договора. В случаите, когато съгласно националното законодателство вече не съществуват средства за правна защита срещу решението на съда, използването на тази процедура за преюдициално заключение е по принцип задължително ([138]).

91. Възможният предметен обхват на становищата на Комисията включва *inter alia* следните въпроси:

а) Дали дадена мярка отговаря на критериите за държавна помощ по смисъла на член 87 от Договора , и ако това е така, как следва да се изчисли точният размер на помощта. Подобни становища могат да са свързани с всеки от критериите по член 87 от Договора (а именно, наличието на предимство, предоставено от държава-членка или чрез държавни ресурси, възможно нарушение на конкуренцията или засягане на търговията между държавите-членки).

б) Дали дадена мярка за помощ отговаря на определени изисквания на регламент за групово освобождаване, вследствие на което не се изисква индивидуално уведомяване и задължението за отлагане по член 88, параграф 3 от Договора не се прилага.

в) Дали дадена мярка за помощ попада в обхвата на определена схема за помощ, за която Комисията е била уведомена и която тя е одобрила, или отговаря на изискванията за съществуваща помощ на друго основание. И в тези случаи задължението за отлагане по член 88, параграф 3 от Договора не се прилага.

([135]) Разпореждане от 6 декември 1990 г. по дело C-2/88 Imm., *Zwartveld и други*, цитирано по-горе в бележка под линия 127, параграф 11; дело C-275/00, *First и Franex*, [2002] Сб. I-10943, параграф 49; и дело T-353/94, *Postbank* срещу *Комисията*, цитирано по-горе в бележка под линия 127, параграф 93.

([136]) Вж. дело C-39/94, *SFEI и други*, цитирано по-горе в бележка под линия 8, параграф 50.

([137]) Вж. обаче параграф 92.

([138]) В случаите, когато тълкуването на законодателството на ЕО може да бъде направено по недвусмислен начин от съществуващата съдебна практика или когато не оставя възможност за основателно съмнение, съдилище, срещу чиито решения няма средство за правна защита съгласно националното законодателство, не е задължено да отправя към Съда искане за преюдициално заключение по делото, въпреки че може да го направи. Вж. дело 283/81 *Cilfit и други* [1982] Сб. 3415, параграфи 14—20, и обединени дела C-428/06 до C-434/06 *Unión General de Trabajadores de la Rioja* [2008] Сб. I-0000, решение на Съда от 11 септември 2008 г., все още непубликувано, параграфи 42 и 43.

г) Дали са налице изключителни обстоятелства (посочени в решението на CEO по дело „SFEI“ ([139]), които не позволяват на националния съд да разпореди пълно възстановяване съгласно законодателството на Общността.

д) Когато националният съд е длъжен да разпореди възстановяване на лихва, той може да поиска от Комисията съдействие във връзка с изчисляването на лихвата и лихвения процент, който следва да приложи.

е) Правните предпоставки за признаване на искове за обезщетения за вреди по законодателството на Общността и въпроси, свързани с изчисляването на нанесените вреди.

92. Както е посочено в параграф 20, оценката на съвместимостта на една мярка за помощ с общия пазар съгласно член 87, параграфи 2 и 3 от Договора е от изключителните правомощия на Комисията. Националните съдилища не са компетентни да оценяват съвместимостта на мерки за помощ. По тази причина Комисията не може да дава становища относно съвместимостта, но това обстоятелство не е пречка за националните съдилища да искат процедурна информация относно това дали Комисията вече извършва оценка на съвместимостта на определена мярка за помощ (или възнамерява да започне такава оценка) и, ако отговорът е положителен, кога следва да се очаква приемането на съответното решение ([140]).

93. Когато дава своето становище, Комисията се ограничава до предоставянето на националния съд на фактическата информация или на поисканите пояснения от икономически или правен характер, без да взема предвид основанията за делото, което се разглежда от националния съд. Освен това, за разлика от авторитетното тълкуване на правото на Общността от съдилищата на Общността, становището на Комисията не обвързва правно националния съд.

94. В интерес на това сътрудничеството на Комисията с националните съдилища да бъде възможно най-ефективно, исканията за становище на Комисията ще бъдат обработвани възможно най-бързо. Комисията ще се стреми да предостави на националния съд исканото становище в срок от четири месеца от датата на искането. Когато се налага Комисията да поиска от националния съд допълнителни пояснения във връзка с неговото искане, този четиримесечен срок започва да тече от момента, в който тя получи поясненията.

95. В този контекст следва да се отбележи, обаче, че общото задължение на националните съдилища да защитават индивидуалните права съгласно член 88, параграф 3 от Договора е валидно и през периода, в който Комисията подготвя поисканото становище. Това е така, защото, както е посочено в параграф 62, задължението на националния съд да предоставя защита на индивидуалните права по член 88, параграф 3 от Договора съществува независимо от това дали все още се очаква Комисията да се произнесе или не ([141]).

96. Както вече бе посочено в параграф 80, Комисията няма да изслуша страните, преди да предостави становището си на националния съд. Включването на становището на Комисията в националното производство се осъществява съгласно приложимите национални процедурни правила, които трябва да са съобразени с общите принципи на правото на Общността.

([139]) Вж. документите, цитирани в бележка под линия 51.
([140]) Вж. параграф 83.
([141]) Това може да включва временните мерки, посочени в раздел 2.2.6.

3.3. **Практически въпроси**

97. За да допринесе допълнително за ефективното си сътрудничество с националните съдилища, Комисията взе решение да създаде обща точка за контакт, към която националните съдилища могат да отправят всички искания за съдействие по раздели 3.1 и 3.2, както и всички други писмени или устни въпроси относно политиката за държавна помощ, които могат да възникнат в текущата им работа.

European Commission
Secretariat General
B-1049 Brussels
BELGIUM
Телефон +32 22976271
Факс +32 22998330
Ел. поща: ec-amicus-state-aid@ec.europa.eu

98. Комисията ще публикува резюме за своето сътрудничество с националните съдилища съгласно настоящото известие в своя годишен доклад относно политиката за конкуренция. Тя може също така да публикува своите становища и бележки на уебсайта си.

4. **ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ**

99. Настоящото известие се публикува, за да помогне на националните съдилища при прилагането на правилата за държавна помощ. То не обвързва националните съдилища, нито засяга тяхната независимост. Също така известието не засяга правата и задълженията на държавите-членки и на физическите и юридическите лица съгласно законодателството на Общността.

100. Настоящото известие заменя Известието относно сътрудничеството от 1995 г.

101. Комисията възнамерява да пристъпи към преразглеждане на настоящото известие пет години след приемането му.

Непротивопоставяне на концентрация, за която е постъпило уведомление

(Дело COMP/M.5263 — Deutsche Bank London/Lloyds TSB Bank/Antin Infrastructure Partners (BNP Paribas)/Porterbrook Leasing)

(текст от значение за ЕИП)

(2009/C 85/02)

На 1 декември 2008 г. Комисията реши да не се противопоставя на горепосочената концентрация, за която е постъпило уведомление, и да я обяви за съвместима с общия пазар. Решението се основава на член 6, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕО) № 139/2004 на Съвета. Пълният текст на решението е достъпен само на Английски език и ще се публикува, след като бъдат премахнати всички търговски тайни, които могат да се съдържат в него. Той ще бъде достъпен:

— на страницата, посветена на конкуренцията, на уебсайта Europa (http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/). Този сайт предоставя различни средства за подпомагане на достъпа до решения за отделни сливания, включително индекси за търсене по предприятие, по номер на делото, по дата и по отрасъл,

— в електронен формат на уебсайта EUR-Lex под номер 32008M5263. EUR-Lex предоставя онлайн достъп до европейското право (http://eur-lex.europa.eu).

IV

(Информация)

ИНФОРМАЦИЯ ОТ ИНСТИТУЦИИТЕ И ОРГАНИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

КОМИСИЯ

Обменен курс на еврото [1]

8 април 2009 година

(2009/C 85/03)

1 евро =

	Валута	Обменен курс		Валута	Обменен курс
USD	щатски долар	1,3231	AUD	австралийски долар	1,8644
JPY	японска йена	132,37	CAD	канадски долар	1,6340
DKK	датска крона	7,4509	HKD	хонконгски долар	10,2546
GBP	лира стерлинг	0,89935	NZD	новозеландски долар	2,2963
SEK	шведска крона	10,8975	SGD	сингапурски долар	2,0064
CHF	швейцарски франк	1,5170	KRW	южнокорейски вон	1 783,34
ISK	исландска крона		ZAR	южноафрикански ранд	12,1650
NOK	норвежка крона	8,8960	CNY	китайски юан рен-мин-би	9,0446
BGN	български лев	1,9558	HRK	хърватска куна	7,4216
CZK	чешка крона	26,593	IDR	индонезийска рупия	14 988,08
EEK	естонска крона	15,6466	MYR	малайзийски рингит	4,8035
HUF	унгарски форинт	296,88	PHP	филипинско песо	63,340
LTL	литовски лит	3,4528	RUB	руска рубла	44,6317
LVL	латвийски лат	0,7093	THB	тайландски бат	46,884
PLN	полска злота	4,4785	BRL	бразилски реал	2,9241
RON	румънска лея	4,1831	MXN	мексиканско песо	17,8023
TRY	турска лира	2,1143	INR	индийска рупия	66,4060

[1] *Източник*: референтен обменен курс, публикуван от Европейската централна банка.

Съобщение на Комисията относно датата на приложение на протоколите за правилата за произход, осигуряващи диагонална кумулация между Общността, Алжир, Египет, Западния бряг и Ивицата Газа, Израел, Исландия, Йордания, Ливан, Мароко, Норвегия, Сирия, Тунис, Турция, Фарьорски острови и Швейцария (включително Лихтенщайн)

(2009/C 85/04)

За целите на създаването на диагонална кумулация на произхода между Общността, Алжир, Египет, Западния бряг и Ивицата Газа, Израел, Исландия, Йордания, Ливан, Мароко, Норвегия, Сирия, Тунис, Турция, Фарьорски острови и Швейцария (включително Лихтенщайн), Общността и посочените държави се уведомяват взаимно, чрез Европейската комисия, за правилата за произход, които са в сила в другите държави.

Основавайки се на уведомленията, получени от съответните държави, приложената таблица дава общ поглед върху протоколите за правилата за произход, осигуряващи диагонална кумулация, като уточнява датата, от която е приложима подобна кумулация. Тази таблица замества предишната (*ОВ C 311, 21.12.2007 г.*)

Напомняме, че кумулацията може да се прилага единствено ако държавите, в които се извършва окончателната изработка и които са окончателното местоназначение на стоките, са сключили споразумения за свободна търговия, съдържащи идентични правила за произход, с всички държави, участващи в придобиването на статут „с произход“ за стоките, т.е. с всички държави, от които произхождат всички използвани материали. Материалите с произход от държава, която не е сключила споразумение с държавите на окончателна изработка и окончателно местоназначение, ще бъдат разглеждани като материали без произход. Конкретни примери са дадени в Обяснителните бележки относно паневропейско-средиземноморските протоколи за правилата на произход ([1]).

Напомняме също, че:

— Швейцария и Княжество Лихтенщайн образуват митнически съюз;

— в рамките на Европейското икономическо пространство, което се състои от ЕС, Исландия, Лихтенщайн и Норвегия, датата на приложение е 1.11.2005 г.

Съответните ISO-Alpha-2 кодове на държавите са посочени в таблицата, както следва:

— Алжир	DZ	— Мароко	MA
— Египет	EG	— Норвегия	NO
— Фарьорски острови	FO	— Швейцария	CH
— Исландия	IS	— Сирия	SY
— Израел	IL	— Тунис	TN
— Йордания	JO	— Турция	TR
— Ливан	LB	— Западен бряг и Ивицата Газа	PS
— Лихтенщайн	LI		

([1]) ОВ C 83, 17.4.2007 г.

Дата на приложение на протоколите за правилата за произход, осигуряващи диагонална кумулация в паневропейско-средиземноморската зона

	EU	DZ	CH(EFTA)	EG	FO	IL	IS(EFTA)	JO	LB	LI(EFTA)	MA	NO(EFTA)	PS	SY	TN	TR
EU		1.11.2007 г.	1.1.2006 г.	1.3.2006 г.	1.12.2005 г.	1.1.2006 г.	1.1.2006 г.	1.7.2006 г.		1.1.2006 г.	1.12.2005 г.	1.1.2006 г.			1.8.2006 г.	([1])
DZ	1.11.2007г.-															
CH (EFTA)	1.1.2006 г.			1.8.2007 г.	1.1.2006 г.	1.7.2005 г.	1.8.2005 г.	17.7.2007 г.	1.1.2007 г.	1.8.2005 г.	1.3.2005 г.	1.8.2005 г.			1.6.2005 г.	1.9.2007 г.
EG	1.3.2006 г.		1.8.2007 г.				1.8.2007 г.	6.7.2006 г.		1.8.2007 г.	6.7.2006 г.	1.8.2007 г.			6.7.2006 г.	1.3.2007 г.
FO	1.12.2005г.-		1.1.2006 г.				1.11.2005 г.			1.1.2006 г.		1.12.2005 г.				
IL	1.1.2006 г.		1.7.2005 г.				1.7.2005 г.	9.2.2006 г.		1.7.2005 г.		1.7.2005 г.				1.3.2006 г.
IS (EFTA)	1.1.2006 г.		1.8.2005 г.	1.8.2007 г.	1.11.2005 г.	1.7.2005 г.		17.7.2007 г.	1.1.2007 г.	1.8.2005 г.	1.3.2005 г.	1.8.2005 г.			1.3.2006 г.	1.9.2007 г.
JO	1.7.2006 г.		17.7.2007 г.	6.7.2006 г.		9.2.2006 г.	17.7.2007 г.			17.7.2007 г.	6.7.2006 г.	17.7.2007 г.			6.7.2006 г.	
LB			1.1.2007 г.				1.1.2007 г.			1.1.2007 г.		1.1.2007 г.				
LI (EFTA)	1.1.2006 г.		1.8.2005 г.	1.8.2007 г.	1.1.2006 г.	1.7.2005 г.	1.8.2005 г.	17.7.2007 г.	1.1.2007 г.		1.3.2005 г.	1.8.2005 г.			1.6.2005 г.	1.9.2007 г.
MA	1.12.2005г.-		1.3.2005 г.	6.7.2006 г.			1.3.2005 г.	6.7.2006 г.		1.3.2005 г.		1.3.2005 г.			6.7.2006 г.	1.1.2006 г.
NO (EFTA)	1.1.2006 г.		1.8.2005 г.	1.8.2007 г.	1.12.2005 г.	1.7.2005 г.	1.8.2005 г.	17.7.2007 г.	1.1.2007 г.	1.8.2005 г.	1.3.2005 г.				1.8.2005 г.	1.9.2007 г.
PS																
SY																
TN	1.8.2006 г.		1.6.2005 г.	6.7.2006 г.			1.3.2006 г.	6.7.2006 г.		1.6.2005 г.	6.7.2006 г.	1.8.2005 г.				1.7.2005 г.
TR	([1])		1.9.2007 г.	1.3.2007 г.		1.3.2006 г.	1.9.2007 г.			1.9.2007 г.	1.1.2006 г.	1.9.2007 г.			1.7.2005 г.	

([1]) За стоки, обект на митническия съюз ЕО—Турция, датата на приложение е 27 юли 2006 г.
За селскостопански продукти, датата на приложение е 1 януари 2007 г.
За въглища и продукти от стомана датата на приложение е 1 март 2009 г.

V

(Обявления)

АДМИНИСТРАТИВНИ ПРОЦЕДУРИ

КОМИСИЯ

Покана за подаване на предложения по Работната програма за безвъзмездни средства и обществени поръчки в областта на транспорта и енергетиката

(Решение на Комисията C(2008) 2014)

(2009/C 85/05)

Европейската комисия, Генерална дирекция „Енергетика и транспорт“, отправя покана за подаване на предложения с оглед отпускане на безвъзмездни средства за подготвително действие за определяне на конкретни стратегии, съобразени с потенциала на европейските острови за прилагане на енергийната политика на ЕС по отношение на устойчивата енергетика.

Максималната сума на разположение по тази покана за предложения е **3 000 000 EUR**.

Поканата е в сила до **29 май 2009 г.**

Пълният текст на поканата за предложения е на разположение на адрес:

http://ec.europa.eu/energy/grants/index_en.htm

ПРОЦЕДУРИ ОТНОСНО ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОБЩАТА ТЪРГОВСКА ПОЛИТИКА

КОМИСИЯ

Известие за започване на частично междинно преразглеждане на антидъмпинговите мерки, приложими към вноса на дъски за гладене с произход от Украйна

(2009/C 85/06)

Комисията получи искане за частично междинно преразглеждане съгласно член 11, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 384/96 на Съвета от 22 декември 1995 г. за защита срещу дъмпингов внос на стоки от страни, които не са членки на Европейската общност [1] (наричан по-нататък „основният регламент“).

1. Искане за преразглеждане

Искането беше подадено от Eurogold Industries Ltd, (наричан по-нататък „заявителят“), производител износител от Украйна.

Искането е ограничено до разследване на дъмпинг, свързан със заявителя.

2. Продукт

Продуктът, подлежащ на преразглеждане, са дъски за гладене, независимо дали са самостоятелно стоящи или не, със или без отвеждане на парата и/или загряваща горна част и/или издухваща горна част, включително дъски за ръкави, и основни елементи от тях, т.е. крака, горна част и поставка за ютия, с произход от Украйна (наричан по-нататък „разглежданият продукт“), понастоящем класиран под кодове по КН ex 3924 90 90, ex 4421 90 98, ex 7323 93 90, ex 7323 99 91, ex 7323 99 99, ex 8516 79 70 и ex 8516 90 00. Тези кодове по КН са посочени само за информация.

3. Съществуващи мерки

Мярката, понастоящем в сила, е окончателно антидъмпингово мито, наложено с Регламент (ЕО) № 452/2007 [2] върху вноса на дъски за гладене с произход, *inter alia*, от Украйна.

4. Основания за преразглеждането

Искането съгласно член 11, параграф 3 се основава на предоставени от заявителя *prima facie* доказателства, че е налице промяна на обстоятелствата, въз основа на които са били наложени мерките, и че промяната е с дълготраен характер.

Заявителят представи *prima facie* доказателства, че поддържането на мярката в сегашния ѝ размер вече не е необходимо за компенсиране на дъмпинга. По-специално, заявителят представи *prima facie* доказателства, че вследствие на скорошна структурна реорганизация на групата, към която той принадлежи, нормалната стойност и износната цена, които могат да бъдат определени за него, се различават значително от тези, преобладаващи през първоначалния период на разследване, и че сравнението на неговата нормална стойност и експортните му цени за Общността сочи, че дъмпинговият марж изглежда е по-нисък от настоящото ниво на мярката. Поради това продължаването на действието на мерките на съществуващото ниво, основаващо се на установеното на по-ранен етап ниво на дъмпинг, вече изглежда не е необходимо за компенсиране на дъмпинга.

5. Процедура за установяване на дъмпинга

Като установи, след консултации с Консултативния комитет, че съществуват достатъчно доказателства, които обосновават започването на частично междинно преразглеждане, Комисията започва преразглеждане в съответствие с член 11, параграф 3 от основния регламент.

В рамките на разследването ще се прецени необходимостта от продължаване, отмяна или изменение на съществуващите мерки по отношение на заявителя.

Ако се установи, че мерките следва да се отменят или изменят за заявителя, може да се окаже необходимо да се измени митническата ставка, понастоящем приложима за вноса на разглеждания продукт от всички други производители износители, т.е. ставката, определената понастоящем в член 1, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 452/2007, като приложима за „всички дружества“ в Украйна.

[1] ОВ L 56, 6.3.1996 г., стр. 1.
[2] ОВ L 109, 26.4.2007 г., стр. 12.

а) *Въпросници*

С цел да получи информацията, която счита за необходима за разследването, Комисията ще изпрати въпросници на заявителя и на компетентните органи на засегнатата страна износител. Тази информация и доказателствата в нейна подкрепа следва да бъдат получени от Комисията в срока, определен в точка 6, буква а).

б) *Събиране на информация и провеждане на изслушвания*

Всички заинтересовани страни се приканват да изложат становищата си и да предоставят, освен попълнения въпросник, допълнителна информация, както и да представят доказателства в тяхна подкрепа. Тази информация и доказателствата в нейна подкрепа трябва да бъдат получени от Комисията в срока, определен в точка 6, буква а).

Наред с това Комисията може да изслуша заинтересованите страни, при условие че отправят искане, от което е видно, че са налице специални основания да бъдат изслушани. Искането трябва да бъде отправено в срока, определен в точка 6, буква б).

6. **Срокове**

а) *За страните — да заявят своя интерес, да предоставят попълнен въпросник и всяка друга информация*

Освен ако не е посочено друго, всички заинтересовани страни, които искат доводите им да бъдат взети предвид по време на разследването, трябва да заявят своя интерес, като се свържат с Комисията, да представят становищата си и да подадат попълнен въпросник и всякаква друга информация в рамките на 40 дни от датата на публикуване на настоящото известие в *Официален вестник на Европейския съюз*. Обръща се внимание на факта, че възможността за упражняване на повечето процедурни права, определени в основния регламент, зависи от това дали страната е заявила своя интерес в рамките на горепосочения срок.

б) *Изслушвания*

Всички заинтересовани страни също могат да поискат да бъдат изслушани от Комисията в рамките на същия 40-дневен срок.

7. **Писмени изявления, попълнен въпросник и кореспонденция**

Всички изявления и искания, отправени от заинтересованите страни, трябва да бъдат в писмен вид (не в електронна форма, освен ако не е посочено друго) и трябва да съдържат име, адрес, електронен адрес и номер на телефон и на факс на заинтересованата страна. Всички писмени изявления, включително информацията, която се изисква в настоящото известие, попълненият въпросник и кореспонденцията, предоставени от заинтересованите страни на поверителна основа, се обозначават с „*Limited*“ ([1]) и в съответствие с член 19, параграф2 от основния регламент се придружават от неповерителна версия, обозначена с „*For Inspection By Interested Parties*“.

Адрес на Комисията за кореспонденция:

European Commission
Directorate General for Trade
Directorate H
Office: N-105 4/92
B-1049 Brussels
Факс: (32-2) 295 65 05

8. **Неоказване на съдействие**

В случай че заинтересована страна откаже достъп или не предостави в срок необходимата информация, или значително възпрепятства разследването, заключенията, положителни или отрицателни, могат да бъдат направени въз основа на наличните факти, в съответствие с член 18 от основния регламент.

Ако заинтересована страна предостави невярна или подвеждаща информация, тя не се взема предвид и в съответствие с член 18 от основния регламент се използват наличните факти. Ако заинтересована страна отказва съдействие или оказва само частично съдействие и се използват наличните факти, резултатът от разследването за такава страна може да бъде по-малко благоприятен от този, ако тя е сътрудничила.

9. **График на разследването**

Съгласно член 11, параграф 5 от основния регламент разследването ще приключи в рамките на 15 месеца от датата на публикуване на настоящото известие в *Официален вестник на Европейския съюз*.

10. **Обработка на лични данни**

Следва да се има предвид, че с всички лични данни, събрани по време на настоящото разследване, ще се борави в съответствие с Регламент (ЕО) № 45/2001 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2000 г. относно защитата на лицата по отношение на обработката на лични данни от институции и органи на Общността и за свободното движение на такива данни ([2]).

([1]) Това означава, че документът е само за вътрешно ползване. Той е защитен съгласно член 4 от Регламент (ЕО) № 1049/2001 на Европейския парламент и на Съвета относно публичния достъп до документи на Европейския парламент, на Съвета и на Комисията (ОВ L 145, 31.5.2001 г., стр. 43). Това е поверителен документ съгласно член 19 от основния регламент и член 6 от Споразумението на СТО за прилагането на член VI от Общото споразумение за митата и търговията от 1994 г. (Антидъмпингово споразумение).

([2]) ОВ L 8, 12.1.2001 г., стр. 1.

11. **Служител по изслушванията**

Следва също да се има предвид, че ако заинтересованите страни смятат, че се натъкват на трудности при упражняването на правото си на защита, те могат да поискат намесата на служителя по изслушванията на ГД „Търговия“. Той действа като посредник между заинтересованите страни и службите на Комисията и, когато е необходимо, служи като медиатор във връзка с процедурни въпроси, касаещи защитата на техните интереси в настоящата процедура, по-специално що се отнася до проблеми, свързани с достъпа до досието, поверителността, удължаването на сроковете и обработката на писмено и/или устно изложените становища. За допълнителна информация и данни за контакт заинтересованите страни могат да посетят уебстраниците на служителя по изслушванията на уебсайта на ГД „Търговия“ (http://ec.europa.eu/trade).

ЦЕНИ ЗА АБОНАМЕНТ ЗА 2009 г. (без ДДС, с включени разходи за стандартна доставка)

Официален вестник на ЕС, серии L+C, единствено на хартиен носител	на 22 официални езика на ЕС	1 000 EUR за годишен абонамент (*)
Официален вестник на ЕС, серии L+C, единствено на хартиен носител	на 22 официални езика на ЕС	100 EUR за месечен абонамент (*)
Официален вестник на ЕС, серии L+C, на хартиен носител + годишно сборно издание на CD-ROM	на 22 официални езика на ЕС	1 200 EUR за годишен абонамент
Официален вестник на ЕС, серия L, единствено на хартиен носител	на 22 официални езика на ЕС	700 EUR за годишен абонамент
Официален вестник на ЕС, серия L, единствено на хартиен носител	на 22 официални езика на ЕС	70 EUR за месечен абонамент
Официален вестник на ЕС, серия C, единствено на хартиен носител	на 22 официални езика на ЕС	400 EUR за годишен абонамент
Официален вестник на ЕС, серия C, единствено на хартиен носител	на 22 официални езика на ЕС	40 EUR за месечен абонамент
Официален вестник на ЕС, серии L+C, месечно издание на CD-ROM (сборно издание)	на 22 официални езика на ЕС	500 EUR за годишен абонамент
Притурка към Официален вестник (серия S — Договори за обществени поръчки и процедури по възлагане), CD-ROM, две издания на седмица	многоезичен: на 23 официални езика на ЕС	360 EUR за годишен абонамент (= 30 EUR за месечен абонамент)
Официален вестник на ЕС, серия C — Конкурси	на език (езици) в зависимост от конкурса	50 EUR за годишен абонамент

(*) Цена на отделен брой:	до 32 страници:	6 EUR
	от 33 до 64 страници:	12 EUR
	над 64 страници:	цена, фиксирана според случая

Абонамент за *Официален вестник на Европейския съюз*, издаван на официалните езици на Европейския съюз, може да се направи за 22 езикови версии. Един абонамент включва сериите L (Законодателство) и C (Информация и известия).

За всяка езикова версия се прави отделен абонамент.

Съгласно Регламент (ЕО) № 920/2005 на Съвета, публикуван в Официален вестник L 156 от 18 юни 2005 г., според който институциите на Европейския съюз временно не са задължени да съставят всички актове на ирландски език и да ги публикуват на този език, изданията на Официален вестник на ирландски език се разпространяват отделно.

Абонаментът за притурката към Официален вестник (серия S — Договори за обществени поръчки и процедури по възлагане) включва всички 23 официални езикови версии в един общ многоезиков CD-ROM.

Абонатите на *Официален вестник на Европейския съюз* имат право, след заявка, да получат различните приложения към Официален вестник без допълнително заплащане. Информация за публикуването на приложенията се предоставя чрез съобщения за читателите, включени в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Продажби и абонаменти

Платените издания на Службата за публикации могат да бъдат закупени от всички наши търговски представители.

Списъкът на търговските представители е достъпен на адрес:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_bg.htm

EUR-Lex (http://eur-lex.europa.eu) предлага директен безплатен достъп до законодателството на Европейския съюз. Този интернет сайт дава възможност за справка с *Официален вестник на Европейския съюз* и включва договорите, законодателството, юриспруденцията и подготвителните законодателни актове.

За подробна информация за Европейския съюз посетете интернет сайта: http://europa.eu

Служба за публикации
Publications.europa.eu

СЛУЖБА ЗА ОФИЦИАЛНИ ПУБЛИКАЦИИ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ
L-2985 LUXEMBOURG

BG